



EVOKACE

Legs McNeil a Gillian McCain

ZAB MĚ, PROSÍM

Necenzurovaná historie punku

V O L V O X G L O B A T O R



EVOKACE

Legs McNeil a Gillian McCain

ZAB MĚ, PROSÍM

Necenzurovaná historie punku

V O L V O X G L O B A T O R

ZAB MĚ, PROSÍM
Legs McNeil, Gillian McCain

Please Kill Me

Přeložil Alexandr Neuman

Copyright © Legs McNeil and Gillian McCain, 1996

Translation © Alexandr Neuman, 1999

ISBN 978-80-7207-975-9

Z anglického originálu Please kill me
vydaného nakladatelstvím Grove Press, New York 1996,
přeložil Alexandr Neuman

Foto na obálce Daniel Vojtíšek

Redakce Jaroslav Riedel

Vydalo nakladatelství & vydavatelství

VOLVOX GLOBATOR

Štítného 17, 130 00 Praha 3

www.volvox.cz

jako 7. svazek edice Evokace

celkově jako 421. publikaci

Elektronickou knihu připravil PureHTML.cz

Vydání první

Praha 1999

Adresa knihkupectví VOLVOX GLOBATOR:

Štítného 16, 130 00 Praha 3

VŠECHNY TY VČEREJŠÍ VEČÍRKY 1965–1968

Lou Reed: Jsem doma úplně sám. Nemám si s kým povídat. Přijed', ať můžu mluvit aspoň s tebou...

To už je let, co jsme spolu hrávali. V bytě za třicet dolarů na měsíc a fakt jsme neměli ani floka. Celej den a celou noc jsme jedli jen ovesnou kaši, dávali jsme krev a podobný věci. Taky jsme pózovali pro ty pětákový bulvární týdeníky. Vyfotili mě, a když moje fotka vyšla, stálo pod ní, že jsem maniakální sexuální vrah, kterej zabil čtrnáct dětí, natočil to na video a přehrával to o půlnoci někde ve stodole v Kansasu. Když vyšla fotka Johna Calea, napsali k ní, že se říká, že zabil svého milence, protože si chtěl vzít Johnovu sestru a John nestál o to, aby si jeho sestra vzala teplouše.

Sterling Morrison: Rodiče Lou Reeda těžce nesli to, že Lou dělal muziku a potloukal se s pobudama. Měl jsem z Louovejch rodičů vždycky vítr – setkával jsem se s nima pokaždý ze stejného důvodu. Snažili se v jednom kuse odchytit Loua a nechat ho zavřít do cvokárny. Furt to nad náma viselo. Pokaždý, když Lou dostal žloutenku, jeho rodiče šli po něm a chtěli ho dostat pod zámek.

John Cale: To je pravej zdroj těch nejlepších věcí od Loua. Jeho matka byla něco jako vysloužilá královna krásy a jeho otec byl, myslím, bohatej bankovní úředník. Každopádně ho jako malý dítě šoupli do ústavu, kde ho léčili elektrošokama. Když byl na universitě v Syrakusách, dostal na výběr, jestli chce dělat sport nebo jít na vojenskej záložní výcvik. Řekl, že v tělocvičně by si zlomil vaz. Ve vojenský přípravce se pokusil zabít instruktora. Pak rozbil pěstí okno nebo tak něco a poslali ho do toho cvokhausu. Nevím přesně, jak to bylo. Lou to vypráví pokaždý trochu jinak.

Lou Reed: Strčili mi něco do krku, abych si nespokl jazyk, a na hlavu mi dali elektrody.

To byla tenkrát v rocklandským okrese doporučená léčba homosexuálních tendencí. Výsledek je, že přijdete o paměť a jste jen tělo bez duše. Nemůžete číst knihu, protože když se dostanete na sedmnáctou stránku, musíte se zase vrátit na začátek.

John Cale: V roce 1965 už měl napsanej „Heroin“ a „Čekám na svého chlápka“. Prvně jsem ho potkal na mejdanu, kde hrál své skladby na akustickou kytaru. Nevěnoval jsem mu vůbec pozornost, protože na folkovou hudbu kašlu. Joan Baezovou a Dylana jsem nenáviděl – každá písnička byla zkurvená otázka! Ale Lou mi furt cpal ty své texty. Přečetl jsem je a byly o něčem jiným, než o čem zpívala Baezová a ty další.

V té době jsem hrál s La Monte Youngem v kapele Dream Syndicate a koncept té hudby byl držet tóny třeba dvě hodiny v kuse.

Billy Name: La Monte Young byl nejlepší drogová spojka v celým New Yorku. Měl nejlepší zboží – fakt nejlepší! Skvělý velký tablety LSD, opium, a taky trávu.

Když jste přišli do bytu La Monte Younga a Marian, ztvrdli jste tam minimálně na sedm hodin – mohli jste skončit taky tak za dva, tři dny. Vypadalo to tam hodně jako v Turecku. Takovej ten bejvák, kde je všechno na podlaze, všude visej korále, hašiš je skvělejš a z ulice přicházej lidi a šoupou to do sebe – a do toho všeho ta monotónní, táhlá muzika.

La Monte si celou tuhle věc pěstoval, aby mohl pořádat performance, který trvaly celý dny, a aby měl kam zvat lidi, aby s ním hráli ty dlouhý tóny. Spočívalo to v držení jediný noty po celou věčnost. Lidi přicházeli a dostávali nabídku k tomuhle hraní. V té době tam přišel i John Cale.

La Monte Young: Byl jsem – abych tak řekl – miláček avantgardy. Yoko Ono mi pořád opakovala: „Kdybych tak mohla

bejt slavná jako ty.“

Tak jsem ji sbalil a dělal jsem muziku na pokračování v jejím bytě. Na první plakát jsem dal varování: SMYSLEM TĚHLE HUDBY NENÍ ZÁBAVA. Byl jsem jedním z prvních muzikantů, který zničili na pódiu svůj nástroj. Při vystoupení v YMHA jsem zapálil housle a lidi křičeli věci jako „Upalte skladatele!“

John Cale začal hrát s mou kapelou Dream Syndicate, která zkoušela doslova sedm dní v týdnu, šest hodin denně. John hrál specifické vysoké dlouhé tóny na violu – až do roku 1965, kdy začal zkoušet s Velvet Underground.

John Cale: Když mi Lou poprvé hrál „Heroin“, úplně mě to uzemnilo. Slova i hudba byly totálně drsný a zničující. A co víc, Louovy písně dokonale zapadaly do mého chápání hudby. V Louových skladbách šlo o tu záležitost se smrtí. Velmi silně se ztotožňoval s postavama, který zobrazoval. Bylo to jak písně podle Stanislavského.

Al Aronowitz: Umožnil jsem Velvet Underground jejich první kšeft. Nechal jsem je předskakovat na jednom koncertě na Summit High School v New Jersey a oni začali tím, že mi ukradli kapesní nahrávací magnetofon. Byli to jen feťáci, zloději a děvky prodejny. Většina muzikantů té doby přicházela s vysokými ideály, ale Velveti byli jen pytle plný sraček. Byli to obyčejný prostituti.

A jejich muzika byla nesrozumitelná. Na to se vždycky ptal Albert Grossman, manažer Boba Dylana – je ta hudba srozumitelná? Muzika Velvetů teda rozhodně nebyla.

Ale já jsem se obětoval. Pozval jsem je do Café Bizarre a řekl jsem jim: „Tady makejte, vychovejte si posluchače a sehrajte se.“

Ed Sanders: Nikomu se do Café Bizarre nechtělo, protože tam měli ty pitomý drinky – pět kopečků zmrzliny a kokosovej šampus. Byl to podnik pro turisty. Ale Barbara Rubin do nás pořád hučela: „Tuhle kapelu musíte slyšet!“

Paul Morrissey: Andy Warhol neměl zájem dostat se do toho

rockovýho kolotoče. Já si tak chtěl vydělat prachy. Andy o tom nechtěl ani slyšet, v životě by ho to nenapadlo. Dokonce i potom, co jsem to už měl promyšlený, jsem ho k tomu musel dokopat. Je mi jasné, že si chcete myslet, že ANDY chtěl dělat tohle a ANDY chtěl dělat támhleto, že všechno vycházelo z něj. Kdybyste ale věděli, jak to doopravdy chodilo ve Factory, pochopili byste, že Andy nedělal nic a očekával ode všech, že pro něj udělají první poslední.

Takže někdo chtěl třeba zaplatit Andymu za to, že zajde do nočního klubu Queensu, a on si chtěl ty peníze vzít. „Je to nesmysl, ale jsou to prachy.“

Řekl jsem mu: „Mám bezva nápad. Zajdem do toho klubu v Queensu, vezmeme ty prachy. Ale hlavní důvod, že tam půjdeme, je, že se staneme manažerama tý kapely, co tam hraje.“

Myslel jsem, že bysme mohli pořádně vydělat jako manažeři rokenrolový kapely, když se její jméno dostane do novin. To byla jediná věc, na kterou byl Andy dobřej – dostat jméno do novin.

Potom se stalo, že Barbara Rubin požádala Gerarda Malangu, jestli by nezašel do Café Bizarre udělat pár fotek týhle kapely – Velvet Underground. Ve West Village byla celá spousta beatnickejch kavárniček, kterým nešly kšefty a tak se zkoušely přenačit z beatníků a folkovýho zpívání na něco jako rokenrol.

Šel jsem teda do Café Bizarre. Řekl bych, že to byl jejich první koncert. Měli tam elektrickou violu a tím se, myslím, odlišovali nejvíc. Měli taky totálně androgynního bubeníka. Nedalo se prostě vůbec uhádnout, jestli Maureen Tucker je kluk nebo holka. Tímhle vším si zvyšovali atraktivnost.

John Cale, hráč na violu, vypadal ve svém účesu jak Richard III. a kolem krku měl velký náhrdelník z bižuterie. Těžko tomu uvěřit, ale na tu dobu to byl docela odvaz.

Rosebud: Když Andy Warhol vplul se svou suitou do Café Bizarre, bylo poznat, že byl okamžitě jako hypnotizovanej. Vizualní působivost byla to nejdůležitější a Velvet Underground jí měli

vrchovatě. Nemohla jsem uvěřit, že všichni ti turisté tam dřepí, srkají své bubliny a poslouchají Velvet Underground, jak hrajou a zpívají o heroinu a sadomasochismu. Vsadím se, že ctěné obecenstvo nic netušilo, protože texty byly v podstatě nesrozumitelné. Ale já jsem si říkala: „Páni, to je skvělé!“

Lou Reed: Hudba nezní nikdy dost nahlas. Člověk by měl vrazit hlavu do reprobedny. Hlasitěji, hlasitěji, hlasitěji. Do toho, Franku, do toho. To je ono. Jeď, jeď.

Paul Morrissey: Bylo mi jasné, že tohle je ta pravá kapela. Mluvil jsem s nima hned ten večer a povídám: „Máte manažera?“ A mazanej malej Lou Reed mi říká: „No, ehm, tak trochu, možná, ehm, ne úplně, ale, ehm, ano, ne.“ Rozumíte, obě odpovědi najednou.

Řekl jsem: „Heleďte, hledám někoho, komu bych dělal manažera a komu bych produkoval pár alb. Budete mít pravidelný kšefty v nočním klubu a vaším manažerem bude oficiálně Andy Warhol.“

„Nemáme aparaturu,“ oni na to.

Říkám jim tedy, že jim nějakou seženem.

A oni povídaj: „No, to by bylo fajn, ale my nemáme kde bydlet...“

Odpověděl jsem jim teda: „Fajn, jo, dobrý, Přijdeme zítra a promluvíme si o tom.“

Andymu jsem řekl, že jsem našel kapelu, který budeme dělat manažery.

A Andy spustil: „Ach jóó-áá-úú óóóúúúúúúúúúú!“

Měl vždycky hrůzu cokoli dělat, ale jakmile vycítil, že někdo si je jistej tím, co dělá, a obzvlášť v mém případě, jenom hlesl: „Ach, ach, ach, ach, ach... tak jo.“

Sterling Morrison: Vůbec jsem se nesnažil na Andyho Warhola nějak zapůsobit. Co mi po něm bylo? Byl to jen někdo z té umělecký partičky, kdo se zajímal o naši hudbu do té míry, aby přišel a poslouchal ji – ale nebylo to, jako kdyby přišel nějak

velkej producent z gramofonového průmyslu. Byl to jen umělec, o kterým jsem málo věděl – jen ty notorický věci. Mě v tý době nezajímali nějakej pop art, ale spíš vlámský malíři. Myslím, že mě v tý době brali předchůdci Rafaela, kterej byl velmi pravděpodobně průkopníkem popu.

Al Aronowitz: Dostal jsem Velvet Underground do Café Bizarre a pak už jsem je jen viděl, jak odcházejí s Andy Warholem. Nikdy mi neřekli ani popel, Warhol taky nikdy neřekl ani slovo. Bylo to totálně neetické, vlastně jsou na to i zákony.

Byla to dohoda na dobrý slovo, ale co je dobrý slovo pro Lou Reedu – byl to jen oportunistický zrasenej feťák. Kdybych měl s Velvetama podepsanou smlouvu, mohl bych Warhola pěkně oholit.

Lou Reed: Andy Warhol mi řekl, že to, co děláme v muzice, dělá on při malování, filmování a psaní – tzn. snaží se jít na dřev. Podle mého nikdo v hudbě nedělal nic, co by se jen vzdáleně podobalo skutečnému životu, jenom my. Dělalí jsme určitou věc, která byla hodně, hodně opravdová. Nebyl to podfuk, ani lež v jakýmkoli ohledu. Byl to taky jedinej způsob, jak jsme s ním mohli pracovat. Úplně první věc, kterou jsem si na Andym oblíbil, byla, že byl totálně opravdovej.

Paul Morrissey: První věc, co jsem o Velvet Underground pochopil, byla, že nemaj žádnýho zpěváka, protože Lou se v tý roli cítil hodně nepohodlně. Řekl bych, že se do toho nutil, protože byl děsně ambiciózní, ale neměl to v krvi. A tak povídám Andymu: „Potřebujou zpěváka. Vzpomínáš si na tu holku, co tu tuhle byla? Nico? Nechala tu singl, tu prima muziku, co dělala v Londýně s Andrewem Loogem Oldhamem.“

Gerard Malanga: Nico se na mě s Andym pověsila, když jsme byli v Paříži. Dal jsem si dvě a dvě dohromady a bylo mi jasný, že Nico spala s Dylanem. Bylo to evidentní. Dostala od Boba píseň I'll Keep It With Mine. Takže on pravděpodobně dostal něco výměnou, quid pro quo.

Ale Nico byla pěkně nezávislá. Nebyla to taková ta typická hollywoodská hvězdička. Měla osobitej životopis – Brian Jones, Bob Dylan, hrála ve Felliniho Sladkém životě a byla matkou Ariho, nemanželskýho syna Alaina Delona. Jó, Nico už měla propracovanej životní styl, když jsme ji potkali.

Nico: V Paříži byla Edie Sedgwicková příliš zaujatá svou rtěnkou na to, aby mě poslouchala, ale Gerard Malanga mi vyprávěl o tom studiu, ve kterým pracovali v New Yorku. Jmenovalo se Factory. Gerard mi řekl, že by bylo fajn, kdybych se tam stavila, až budu zase v New Yorku, ale Edie do toho vstoupila s nějakou uhozenou poznámkou o barvě mejch vlasů. Andyho ale zaujalo, že jsem byla u filmu a že jsem dělala s Rolling Stones.

Billy Name: Nico nás všechny ve Factory okouzli. Byla naprosto fascinující stvoření, totálně neokázalá, opravdová a naprosto magicky kontrolovala situaci. Neměla na sobě žádný ty hipísácký kytky. Nosila černej nebo bílej kalhotovej kostým – byla to skutečná nordická krasavice. Byla fakt něco, věřte mi, takže jsme okamžitě chtěli, aby hrála v tom našem kuse. Chtěli jsme jí dát hlavní roli v tom, co jsme právě natáčeli. A protože byla zpěvačka, Paul Morrisey chtěl, aby zpívala s Velvetama – což samozřejmě bylo to úplně nejhorší, co se mohli dozvědět v týhle fázi svýho vývoje.

Paul Morrisey: Nico byla neuvěřitelná. Měla stravující charisma. Byla zajímavá. Byla zvláštní. Měla ten úžasnej hlubokej hlas. Vypadala báječně. Byla vysoká. Byla osobnost.

Řekl jsem: „Je krásná a hledá práci. Bude v kapele, protože Velveti potřebujou někoho, kdo umí zpívat a a kdo přitáhne pozornost, když stojí za mikrofonem. Takže bude zpívat a Velveti si můžou dál dělat to svý.“

Al Aronowitz: Nico mě využívala, tahala mě za pytlíka, protože jsem každýho znal a ke každému jsem se dostal. Chci říct, že mi tenkrát kdekdo lez do zadku a Nico se furt motala kolem, slibovala

mi tu svou buchtu a nikdy nic nebylo.

Byl jsem úplně vylízanej. Všichni píchali a já jsem byl věrněj svý manželce. Nico mi řekla: „Pojď, vyjedem si.“ A tak jsme jeli k Delawarskejm vodopádům a ona měla sebou lahvičku s LSD, co propašovala ze Švýcarska, a furt ji olizovala a cpala to do sebe. Dala mi taky trochu a pořádně jsme se zhučeli a pak chtěla ject do motelu. „Jasně,“ povídám.

Když ženská řekne: „Zastavíme v motelu“, co to znamená pro chlapa? Ale já jsem pro ni byl vzduch – nechápu, proč chtěla do motelu. Proleželi jsme noc vedle sebe pod prostěradlem, ale nic nebylo, protože mi vyprávěla, že má ráda polomrtvý milence – jako je třeba Lou Reed. Každěj si s Nico zapíchal, jen já ne, chachachá. Bob Dylan neměl s Nico poměr, bylo to jen jedno píchání. Všichni si totiž užili jen jedno jediný píchání. Bylo jim to buřt, chtěli se jí zbavit, chtěli, aby je neotravovala.

Přivedl jsem Nico na Velvet Underground – neměla žádněj vkus a okamžitě se zabouchla do Lou Reeda – chtěla se totiž sama stát popovou hvězdou.

A pak začala Nico chodit s Warholem, kterej byl šéfem toho obludária. To je přesnej název toho, co to bylo – obludárium – věc, která přitahuje každýho. Placatili se v tom místě jménem Factory a vypadalo to jako promítání diapozitivů – „Vstupte a koukněte se na zrůdy!“ A všichni ti pracháči ze bohatý čtvrti tam chodili a zírali.

Mě ale celá ta záležitost s Factory nebavila, protože se mi ty arogantní zrůdy hnusily. Jejich namyšlenost a podfuky, ješitnej způsob, jakým si vykračovali. Všechno to byla jen póza. Nico se stala jednou z nich – ale zvládla to, protože byla tak krásná. Je to podobný, jako když mně lidi odpustí spoustu věcí, protože umím psát.

Paul Morrisey: Lou Reed se samozřejmě málem udusil, když jsem řekl, že potřebujeme do kapely zpěvačku, abychom si zajistili větší publicitu. Neřekl jsem, že to má být někdo s nějakým

specifickým talentem, ale právě to jsem měl na mysli. Lou se stavěl k Nico velmi odmítavě, ale myslím, že to byl John Cale, kdo ho přiměl akceptovat to jako součást smlouvy. A Nico se na Loua pověsila, protože doufala, že pro ni taky napíše píseň. Nikdy to ale neudělal. Dal jí dva, tři menší kousky a nenechal ji dělat nic jiného.

John Cale: Lou byl v té době hodně sebestřednej a homosexuálně naladěnej. Říkali jsme mu Lulu a já byl Black Jack. Lou chtěl bejt teploušská děvka a furt se do někoho zvostra navážel. Vždycky se držel party a Factory byla pořád plná buzičků, s kterejma to šlo roztočit. Ale Lou byl konsternovanej z Andyho a Nico. Andy ho pěkně děsil, protože Lou nechápal, jak může někdo tak přetékat dobrotou a zároveň bejt tak zlomyslnej – přesně tím stejným transvestitským způsobem jako Lou, s tím překypujícím teploušským humorem.

Lou se pokoušel s ním soutěžit. Naneštěstí pro něj to Nico uměla daleko líp – Nico a Andy na to šli jinak – a pokaždý znovu Loua dostali. Andy k nám byl pokaždý neuvěřitelně pozornej. Lou to nikdy úplně nepochopil – nemohl vydejchat tu Andyho přátelskost.

A co huř, když Lou řekl něco hnusnýho, Andy řekl věc ještě hnusnější – a elegantnějc. To Loua nadzvedlo. Nico na něj působila stejně. Říkala věci tak, že Lou na ně nemohl odpovědět. Jasně, Lou a Nico spolu měli určitej druh milostnýho vztahu, zároveň dokonalej i nesnesitelnej. V té době pro ni Lou napsal takový psychedelický milostný písneš jako „I’ll Be Your Mirror“ a „Femme Fatale“.

Když se ten vztah rozpadl, Nico nám natvrdo ukázala, co to je bejt mistryně zničujícího kameňáku. Pamatuju si, jak jsme se jednou ráno sešli ve Factory na zkoušce. Nico přišla pozdě, jak bylo jejím zvykem. Lou jí dost chladně řekl ahoj.

Nico tam jen tak stála. Bylo vidět, jak čeká s odpovědí, jak si dává na čas. Pak najednou, zčista jasna, vypálila: „Už se dál nehodlám milovat s Židama.“

Nico: Lou rád ženský manipuloval, znáte to, líbilo se mu je programovat. Se mnou chtěl dělat to samý. Řekl mi to. Toužil mě komputerizovat.

Danny Fields: Každěj každýho miloval. Byli jsme všichni děti a vypadalo to tam jak na gymplu. Jako když mi bylo šestnáct. Tenhleten měl tuhletu rád tenhle tejden, tamten tuhle tenhle tejden rád neměl, ale miloval támhletoho. A byly tam všechny ty různý trojúhelníky. Chci říct, že to nikdo nebral moc vážně. Byli jsme zkrátka lidi, který se pozdějc stali dost slavný, protože byli tak děsně sexy a nádherný, ale o tom jsme v tu chvíli neměli ani páru. Pořád jsme se jen zamilovávali a odmilovávali – kdo se v tom kčertu měl vyznat?

A každěj se samozřejmě zamilovával a rozcházel s Andym a Andy byl zamilovanej a rozešlej se všema okolo. Ale ty, kdo byli nejvíc „zamilovaný“, byli myslím ti, kdo nejmíň píchali – jako třeba Andy. Chci říct, že lidi, který prokazatelně byli s Andym v posteli, byste spočítali na prstech jedný ruky. Lidí, který opravdu spali s Edie, Louem nebo Nico bylo fakt málo, strašně málo. Vlastně toho sexu zas tolik nebylo, šlo spíš o ty mejdany. Sex byl moc komplikovanej. A je pořád.

Jonas Mekas: Andy Warhol a Factory pro mě v šedesátejch letech byli něco jako Sigmund Freud. Andy byl Freud. Byl psychoanalytik. Byl tam velkej gauč a Factory a Andy. Nic neříkal, mohli jste na něj vyblít cokoli, naházet to na něj, vyprázdnit se, předat mu to a on nikdy nezklamal. Byl vám otcem, matkou, bratrem, vším dohromady. To je důvod, proč se všichni v jeho okolí cítili tak báječně – mohli hrát v těch filmech, mohli si dělat, co je napadlo, protože jim nehrozil žádněj nesouhlas. V tom byl Andy geniální. Andy miloval slavný hvězdy a tak aby potěšil všechny ty zoufalý smutný duše, co se motaly po Factory, říkal jim „Superstars“.

Sterling Morrison: Někdo řekl: „Budeme hrát na psychiatrický konferenci.“ A já na to: „Lepší nápad nemáš?“

Maureen Tuckerová: Nechápu, proč nás požádali, abychom tam hráli – dvě stě psychiatrů a my, ulítlouši z Factory. Když bylo po všem, lidi jako Gerard a Barbara Rubin prostě pokračovali dál s těma svejma magnetákama a kamerama, chodili mezi stolama a dávali jim ujetý otázky. Ty lidi totálně zkoprněli. Pohodlně jsem se posadila a ptám se: „Co tady kčertu děláme?“ A pak jsem si všimla, že ti léčitelé duší mají pocit, že by si asi měli dělat poznámky, nebo co.

Billy Name: Konference začala přátelsky. Jak psychiatři přijížděli, promíchávali jsme se s nima a vypadalo to spíš, jako že teta Edie Sedgwickové pořádá velkou párty. Mluvili jsme s úplně každým, ale ne jako s hosty, spíš jako kdyby všichni byli Ediini příbuzní. Vyprávěl jsem pár z nich, že jsem jako puberták četl Otto Ranka a taky jsem jim řekl: „Jo, a když Rollo May přednášel na New School, tak jsem tam párkrát zašel, abych byl v obraze...“

Velveti uprostřed toho všeho ladili a pak spustili své vystoupení. Zapadlo to do celkový atmosféry, bylo to takový ozvláštnění v rámci celého večera.

V novinách o tom psali jako o ironicky míněný konfrontaci, což vůbec nebyla pravda. Nechtěli jsme nikoho šokovat. Psychiatři můžou bejt trochu prkenný, ale mají smysl pro humor a jsou inteligentní. Byla to spíš zábava než nějaká konfrontace. Barbara Rubin dělala takový ty věci, jako že jim svítila lampou do očí a strkala jim mikrofon do obličeje, takový ty konfrontační techniky, který v podstatě začal dělat Living Theatre. Připadalo mi to zastaralý. Už jsem to znal, takže mě to nijak neohromovalo.

Psychiatrická konference ale byla významná ještě jinak. Signalizovala novou éru v dějinách Factory, dobu Chelsea Girls. Dokud se neobjevili Nico a Velvet Underground, všechno se točilo kolem Andyho a Edie Sedgwickový. Jen Andy a Edie. Byli jako sví vlastní dvojníci. Jeden čas si obarvila vlasy nastříbrno a vypadali jako dvojčata. Byli jako Lucy a Desi uměleckého světa.

Jenže ta záležitost s psychiatrickou konferencí signalizovala konec vlády Edie Sedgwickové. Ten večer tančila s Velvetama na pódiu. Tancovala skvěle – Edie byla vždycky dost v pohodě.

Gerard Malanga: Hned nato Velveti hráli celý týden v Cinematheque. Jonas Mekas navrhl Andymu, že tam udělá filmovou retrospektivu. Andyho napadlo, že by to mohla bejt retrospektiva filmů Edie Sedgwickové, ale když se potom potkal s Velvetama v Café Bizarre, nabral ten nápad ještě na obrátkách.

Paul Morrissey: Ten týden v Cinematheque že měla být retrospektiva filmů s Edie Sedgwickovou? Blbost. To je absurdní. pravděpodobně jsme se pokoušeli Edie ještě nějak pomoci, udělat ještě pár záběrů, jak chodí odnikud nikam a nic nedělá.

Jonas Mekas nenabídl Cinematheque Andymu. Nabídl ji mně. Řekl: „Máš něco, co bych mohl dávat v tom sále, co jsem pronajal?“ A já povídám: „A co kdybys tam pustil nějaký filmy a my tam dali naši kapelu?“

Hodinu se promítalo a pak ještě další hodinu hráli Velvet Underground před plátnem k dalším filmům. Bylo to v pohodě. Normální práce.

Lou Reed: Andy promítal své filmy přímo na nás. Byli jsme v černém, takže film bylo vidět. Ale my jsme v černejch hadrech stejně chodili pořád.

Billy Name: Jmenovalo se to „Pařba s Andy Warholem“ a nebyl to jenom festival Warholových filmů, byl to celej happening, kde ty filmy byly jen jedna část. Snímky se promítaly na herce, který v nich hráli a teď na pódiu tančili na živou hudbu. Zrovna jsme natáčeli film o Velvet Underground a Nico, takže jsme to mohli na ně promítat, když hráli v Cinematheque.

Celá ta záležitost se jmenovala „Pařba“, protože když Andy něco dělal, všichni vždycky byli jak opařený. Andy byl přesnej protiklad avantgardních romantickejch umělců té doby.

Filmaři jako Stan Brackage a Stan Vanderbeek byli bohémští

avantgardí umělci – hrdinové, zatímco Andy nebyl dokonce ani antihrdina, Andy byl nula. Takže vždycky skřípěli zubama, když viděli, že se z Andyho stává symbol toho, co oni vybudovali. Každý byl vždycky spařenej, když jsme se někde objevili.

Všichni ostatní undergroundoví filmaři se zmítali, jak kdyby někdo skřípal křídou po tabuli – „Ale ne, jenom ne zas ten Andy Warhol!“

Nico: Mý jméno bylo až někde u dna plakátu. Brečela jsem. Andy mi řekl, ať na to kašlu, že to je jenom zkouška. Hráli i Dylanovu I'll Keep It With Mine, ale nebyla jsem schopná zpívat. Lou chtěl zpívat všechno. Musela jsem tam stát a zpívat s sebou.

Musela jsem to dělat každý večer celej tejden. Byl to ten nejuhozenější koncert, co jsem kdy dělala.

Edie Sedgwicková zkoušela taky zpívat, ale neuměla to. Už se na pódiu nikdy neukázala. Bylo to Ediino rozloučení a zároveň moje premiéra.

Billy Name: Edie nebyla spokojená s tím, jak se vyvíjí její kariéra ve spojení s Andym, a tak si začala s amfetaminem – krystalickým zázrakem. Jela v tom se mnou, s Ondine a Brigid Polková. Tahle záležitost spolehlivě zdevastuje jakoukoli kariéru. Musíte totiž trčet doma a počítat, že to vydá tak na šest hodin.

Nico: S některějma věcma se rodíte. Edie se narodila, aby umřela na svý rozkoše. Umřela by na jakýkoli drogy od kohokoli, kdo by jí je dal.

Sterling Morrison: Když jsme se dali dohromady, jeli jsme v utišujících lécích – v pilulkách typu Thorazin a všech možnejch barbiturátech. Seconal a Thorazin patřily k nejoblíbenějším. Thorazin se dal dostat od doktorů – vždycky se objevil někdo s receptem. Bylo to kvalitní, profesionální, lékárenské zboží.

Thorazin se podával nebezpečnejm psychotikům – totálně vás převálcuje. Dostaneš se do jakýhosi katatonickýho stavu, chachachá. Zapil jsem to vždycky panákem a počkal si, jestli budu

ráno ještě živej.

Ronnie Cutrone: Když jste vyšli z výtahu ve Factory, visel tam nápis od Paula Morriseyho: ABSOLUTNÍ ZÁKAZ DROG. Hned vedle si na schodech všichni vesele píchali, co šlo. Uvnitř Factory nebral drogy prakticky nikdo s výjimkou Andyho, kterej polykal Obetrol, takový ty oranžový speedový prášky. Bral si jeden denně, aby mohl malovat. Byl to workaholik. Byla to jeho soukromá věc. Všichni ostatní to do sebe cpali na schodech.

Ale jenom Methedrin. Byli jsme puristi. Jiný party braly LSD. Já jsem v té době kyselku nebral, bral jsem Methedrin, protože bylo třeba se zbavit napětí. Slovo „napětí“ mívalo pozitivní smysl – jako třeba v písničce Stevie Wondera „Uptight“ – ale pro nás znamenalo ztuhnutí a paranoiu. To se léčí Methedrinem.

Ed Sanders: Znal jsem Andyho Warhola, ještě než se obklopil těma ostrejma týpkama. To byl hlavní důvod, proč jsem tam přestal chodit. Už jsem se tam necítil uvolněně. Začalo to bejt na můj vkus moc divoký. Ty lidi mi byli fakt nepříjemný. Říkali jsme jim A-hlavy, což byla zkratka pro „amfetaminový hlavy“, jakože všichni jeli ve speedu.

Vlastně jsem začal s undergroundovým filmem právě proto, že jsem chtěl dělat dokument o amfetaminovejch hlavách. Najal jsem si teda starý skladiště na Allenový ulici, koupil jsem pár gramů amfetaminu, položil to doprostřed místnosti a zboku to nasvítíl. Jediný pravidlo bylo, že můžu všechno nafilmovat, protože jsem natáčel dokument Amfetaminový hlavy. Vypustil jsem tu informaci a přišly všechny možný A-hlavy. Stříkaly na plátna barevný inkousty ze svejch kapátek a ty samý pak použili na to, aby si to šlehlí. Byl by to skvělej film, ale policie zabavila veškerej filmovej materiál.

Susan Pile: Lidi dělali podivný věci, když byli na speedu. Do Max's Kansas City chodíval kluk a ten jednou přišel s rukou na pásce. Všichni se ptali, co se mu stalo.

A on povídá: „Šlehnul jsem si dávku speedu a tři dny jsem si bez

přestávky česal vlasy.“

Lou Reed: Ten starej zvuk byl zvuk alkoholu. A tuhle tradici se konečně podařilo prorazit. Muzika znamená sex, drogy a štěstí. A tohle bytí šťastnej je fórek, kterému muzika rozumí nejlíp. Ultrasonický zvuky na deskách, který způsobí frontální lobotomii. Podívejte, není třeba se bát. Zkuste si vzít drogy a zamilovat se do plastů. Do různých druhů plastů – do pružnýho, pevnýho, barvenýho, pestrobarevnýho, netoxickýho.

Ronnie Cutrone: Šedesátý léta mají pověst otevřený, svobodný a pohodový doby, ale pravda je, že tehdy byli všichni střízliví. Všichni byli totálně střízliví a do toho jsme přišli my – banda pošuků. Měli jsme dlouhý vlasy a honili nás za to po ulici. Lidi byli schopný vás pronásledovat deset bloků a křičet: „Beatlesáku!“ Byli z toho úplně v prdeli – taková je realita šedesátech let. Nikdo nenosil dlouhý vlasy – jinak jste byli zkurvenej ulítlouš, teplajzník, nebyli jste jako zbytek světa.

Co se mě týče, mě vždycky přitahovala temná stránka života. Lou a Billy Name chodili do toho vazelínovýho baru u Erniero – na pultu byly džbery s vazelínou a vzadu byla místnost, kde mohli chlapíci píchat jeden druhýho. Nebyl jsem teplej, ale sex mě hodně bral a když je vám tak třináct, čtrnáct, moc se toho od ženských nenadějete. Tak jsem si řekl: „Páni, nebylo by skvělý bejt homouš?“

Zkusil jsem to, ale totálně jsem selhal. Pamatuju si, jak jsem kouřil jednoho chlápka a on povídá: „Hele, ty na to moc nejseš.“ A já no to: „Jo, jasně, promiň, kámo.“

Lou Reed: Zlato, já kouřím ptáky. A ty?

Billy Name: Lou, Mary Woronov a já jsme chodívali do Max's Kansas City a taky do těch teploušskejch tanečních klubů ve Village, jako byl třeba Stonewall. Zavírali ve čtyři ráno a my s Louem jsme byli vždycky ještě pěkně rozjetý na Methedrinu a měli jsme chuť ještě něco podniknout. A tak jsme chodili do těch podniků, kde se i po zavíračce dá dál tancovat. Když se rozednilo,

mazali jsme s Louem do Factory a rozdali jsme si to. Neměli jsme žádné poměr nebo tak něco, byli jsme jen kámoši, co se spolu potloukaj po městě.

Danny Fields: Byl jsem šíleně zamilovanej do Lou Reeda. Připadalo mi, že to je nejžhavější, nejsexuálnější osoba, kterou jsem kdy viděl. Myslím, že si to uvědomoval, že ho všichni milujou, víte, byl tak v pohodě, a ty černý brejle. Panebože, nainvestoval jsem do toho člověka takový množství emocionální energie. Co jsem si představoval?

Ronnie Cutrone: Sadomasochistický sex mě fascinoval už v době, kdy jsem o něm ještě nic nevěděl. Prostě mě to zajímalo a tak jsem se zeptal Loua: „O čem je Venuše v kožichu?“ A Lou povídá: „Ále, to je jen takovej brakovej román.“ A já na to: „A kde ho seženu?“ A Lou říká: „Nó, jeden blok odsud je na to krám.“ Šel jsem tam a koupil si tu knihu. Ještě jsem chodil na gympl, takže jsem si vzal Venuši v kožichu, Příběh paní O a Justýnu na přednášku a četl jsem si tam.

Kvůli tomuhle jsem si okamžitě zamiloval hudbu Velvetů. Tuhle městskou pouliční záležitost – plnou perverznosti, sexu, někdy dokonce i sexu, jaký jsem ani neznal. Ale učil jsem se.

Postupem času jsme si s Gerardem a s Mary vypracovali skvělej postup, jak vyjádřit píseň „Venuše v kožichu“. Byla to skladba o třech postavách – o Domině, otroku Severinovi a Černém ruském princí, který otroka zabije.

Otroka se mi nechtělo dělat, na Dominu jsem neměl patřičný proporce, takže to bylo jasný – tančili jsme s Mary po pódiu s karabáčema a ukřižovávali jsme Gerarda.

Vlastně jsme si tak hráli pro vlastní uspokojení – diváci zůstávali mimo, neřekli jsme ani slovo. Chci říct, že to trvalo hodinu a tři čtvrtě beze slova. Žádný „Děkujeme vám“ nebo „Jsme rádi, že jste přišli“, ani „Dnes večer se budeme parádně bavit“.

Vtrhli jsme tam, stříleli jsme, zvedali jsme činky, svítili jim

reflektorama do očí, práskali jsme jim velkejma karabáčema před nosem, naznačovali jsme soulož každýho s každým na pódiu, v pozadí blejskaly Andyho filmy a Velveti hráli zády k obecenstvu.

Gerard Malanga: Po zkušenostech z Cinematheque jsme pokládali show za důležitou věc – tanec s karabáči opravdu vyjadřoval náladu „Venuše v kožichu“. Začal jsem vymýšlet scénáře pro pódiovou podobu dalších písní. Nemohl jsem dost dobře práskat bičem nad hlavou celej koncert, to by vypadalo dost divně.

Paul Morrissey: Gerarda bavilo jen tak přijít a tancovat. Jen tak postával na scéně, kroužil kolem nich. Popadl bič a najednou tam stála Mary Woronov a pak vstali ještě další lidé a... no dalo by se jim říkat go-go holky nebo tak něco.

Hodně to pomohlo. Gerard byl skvělej. Bylo to fakt něco, vidět někoho takhle tancovat.

Protože jestli něco nejde Velvetům upřít, pak to, že se na scéně ani nehnuli. To byla jistota. A pak se objevila Nico s tím úžasným obličejem a hlasem a stála totálně bez hnutí. Páni, taková úroveň a důstojnost.

Bylo třeba vymyslet pro tu show – tanečnický a osvětlovače, který jezdili s Velvet Underground a Nico – název. Koukal jsem na to uhozený Dylanovo albm, co mě vždycky trochu štvalo. Nevím, který to bylo. Pamatuju si jenom na fotku Barbary Rubin na zadní straně, a povídám: „Hele, použijte slovo ‚explodující‘, něco ‚plastickýho‘, a, ať už to znamená cokoli, ‚nevyhnutelnýho‘ – Expolding Plastic Inevitable.“

Andy Warhol (z POPismů): Všichni jsme věděli, že se děje něco převratnýho. Cítili jsme to. Věci nemohly vypadat tak podivně a nově, aniž by praskla nějaká hráz. „Je to jako Rudý moře,“ řekla mi jedou v noci na balkóně Dómu, při pohledu na to řádění dole Nico, „když se rozestúúúpúúújééé.“

Paul Morrissey: Vystupovali jsme asi měsíc v Dómu na náměstí sv. Marka. Pak jsem odjel do L. A., abych zařídil ten koncert v

nočním klubu na Sunset Boulevardu, kterej se, představte si to, jmenoval „The Trip“. Patetický hipísácký sračky. Museli jsme odejít z Dómu, protože tam nebyla vzduchotechnika a léto se blížilo. Všichni chtěli ject do L. A., protože to vypadalo, že tam bude sranda.

Pak přišel Bill Graham ze San Franciska a škemral, abych nechal Velvet Underground hrát v tom jeho hajzlíku, ve Fillmore – Pilmord Poblitórium. Páni, to byl ale zmrd. Vždycky o něm všichni mluvěj, jako by byl svatej. Pcha! Byl opravdu hnusnej! Skutečný monstrum. Přijel do L. A. prakticky v slzách. Tvrdil, že bude velkej prázdninovej víkend a znáte to: „Nadřu se jak soumar, abych udržel svůj sál otevřenej a asi zbankrotuju. Policie mi to zavírá a chtěj mě dostat na tohle a na támhleto. Nevím, jak přežít, ale VAŠE vystoupení je tak proslavený, že kdybyste přijeli do San Franciska, zachránilo by to můj klub...“

Mary Woronovová: Do San Franciska se mi ani nechtělo. Kalifornie je fakt divná. Byli jsme úplně jiný. Nenáviděli nás.

Zaprvé jsme byli oháklí do černý kůže, kdežto oni nosili divoký barvy. Vykřikovali: „Teda páni, to je happening!“ A my jakobysme byli čtenáři Jeana Geneta. Nás bavil sadomasochismus a oni byli pro volnou lásku. Chci říct, že je nebral ani sex. My jsme kamarádili s homosexuálama. Na Západním pobřeží měli z teploušů totální hrůzu. Takže se rozhodli, že jsme zlí a špatní, a my měli dojem, že jsou to pitomci.

Navíc jsme byli pěkně rozjetý, protože jsme všichni... no, já byla na speedu. A když jsme vkráčeli do Fillmore, Mothers of Invention zrovna hráli jako obyčejně, ale před nima tančili nějaký lidi, tak jako já s Gerardem před Velvetama. To nás pěkně vytočilo a Lou byl bílej vzteky. Po koncertě odmítl vypnout zesilovač.

Když to skončilo, byli jsme všichni v těžký depresi.

Maureen Tuckerová: Ty sračky o míru a lásce mě nebavily.

Gerard Malanga: Jim Morrison se na nás přišel podívat do The

Trip, protože v té době studoval filmovou školu v L. A. Tenkrát, tak se to alespoň traduje, Jim převzal můj styl – černý kožený kalhoty – když mě viděl tancovat na pódiu v The Trip.

Paul Morrissey: Když jsme byli v L. A., šli jsme do studia a natočili jsme první album. Bylo hotový za dvě noci a stálo asi tři tisíce dolarů, což tenkrát byly pěkný prachy. Andy nikdy za nic neutratil takovou částku. Jeho filmy přišly na pár set za kus. Takže to, že jsem z Andyho dostal ty prachy...

Andy Warhol (z knihy POPismy): Celou dobu, co album vznikalo, to vypadalo, že nikdo není spokojenej. Zvláště Nico. „Chci znít jako Bóóóóbbb Dýýýýlaaann,“ kvílela, našťavaná protože to tak nebylo.

Lou Reed: Andy chtěl, abysme se pokusili na naší první desce udržet náš originální jazyk. Myslím, že ho bavilo lidi šokovat, zatrást s nima a že nechtěl, aby nás ukecali do nějakých kompromisů. Řekl: „Hele, musíte dohlídnout, aby tam zůstaly ty sprstý slova.“ Jakoby tím byl posedlej. Za žádnou cenu nechtěl, aby to vyndali, a protože byl u toho, nevyndali je. Díky tomu jsme už navždycky věděli, co to znamená, aby něco bylo po našem.

Iggy Pop: Poprvé jsem slyšel desku Velvet Underground a Nico na mejdanu na koleji Michiganský university. Ten zvuk mi lezl na nervy. Znáte to: „JAK MŮŽE NĚKDO UDĚLAT DESKU S TAKHLE DEBILNÍM ZVUKEM? TO JE HNUS! JE MI Z TĚCH LIDÍ NA BLITÍ! ODPORNÁ ZKURVENÁ HIPPIE VERBEŽ! POSRANÝ BEATNÍCI, ZABÍT JE DO JEDNOHO! ZNÍ TO JAK Z PRDELE!“

Asi o šest měsíců později mě to dostalo. „Panebože! Páni! Dyť to je totálně skvělá deska!“ Tohle album pro mě bylo klíčový, nejen kvůli názoru, kterej obsahuje, ale taky proto, že jsem slyšel jiný lidi dělat skvělou muziku – přestože to nebyli žádný muzikanti. Dávalo mi to naději. Bylo to, jako když jsem poprvý slyšel zpívat Micka Jaggera. Uměl zpívat jen jednu notu, žádný tóny, a klidně do toho

šel: „Hej, fajn, zlato, láska, chci bejt óuaóúú...“ Každá písnička je stejně monotónní a ten kluk to tam jen tak odříkává. S Velvetama to bylo stejné. Ten zvuk byl skvělejší a zároveň úplně lacinejší.

Paul Morrissey: Společnost Verve/MGM vůbec nevěděla, co s deskou Velvet Underground a Nico, protože byla tak divná. Nevydali ji ani skoro po roce. Myslím, že někdy v té době v Louovi uzrál ten pocit, že deska vyjde a vydělá hromadu peněz. „Co kdybysme odstoupili od té smlouvy s Andym a Paulem?“ Tom Wilson ve Verve/MGM ode mě ale to album koupil jenom kvůli Nico. Myslel si, že Lou je bez talentu.

Sterling Morrison: S Nico byly problémy od samého počátku, protože bylo málo pro ni vhodných písniček a ona chtěla zpívat všechno – „Čekám na svého chlápka“, „Heroin“, všechno. Zkoušela a taky dělala své malé sexuálně politický triky uvnitř kapely. Kdokoli vypadal, že má vliv na vývoj věcí, měl Nico hned za zadkem. Odešla od Loua ke Caleovi, ale žádná z těch aférek neměla trvání.

Ronnie Cutrone: Nico byla příliš divná na to, aby bylo možné s ní mít vztah. Nebyla ten typ ženský, se kterou žijete, milujete ji, nebo s ní flirtujete, či případně chodíte. Nico byla fakt podivná. Byla na jedné straně jako kus ledu a bez citu a pak najednou na druhý až nepříjemně zranitelná.

Nico byla v naprostý nepohodě, protože nemohla z baráku bez mnohahodinového čučení do zrcadla. „Ronnie, jak vypadá tohleto?“ ptala se a udělala malý taneční krok. „Do prdele, Nico,“ povídám, „mazej na plac a tancuj.“ A přesto to byla Ledová královna, byla úžasná, rozumíte, blondátej zabiják.

Ale zároveň byla divná. Byla pošuk. Nico byla zkurvenej pošuk. To je asi tak všechno. Krásná, ale pošuk. S Nico jste nemohli mít vztah.

A Lou fakt nechtěl dělat s Nico, protože chtěl sám samotinkej bejt Velvet Underground a hrát rokenrol. Nechtěl mít nic

společného s uměním. Chtěl hrát čistej rokenrol. Jenže, rozumíte, čeho je moc, toho je příliš.

Velvety vůbec nehráli v rádiu. Nedostali žádnou pořádnou nabídku k nahrávání. Ale nebyla to Andyho chyba, jen se podívejte o čem ty písničky byly: heroin, mrtví námořníci na podlaze. Bylo přece jasné, že v rádiu nebudou hrát „Venuši v kožichu!“

Nico: Ve Velvet Underground byli všichni totální egomaniaci. Každý chtěl být hvězda. Třeba Lou chtěl být hvězda v jednom kuse – samozřejmě že taky byl – ale všichni novináři chodili furt za mnou. Chtěla jsem strašně zpívat „Čekám na svého chláпка“, ale Lou mi to nedovolil. Lou byl šéf a hodně velel. Setkali jste se s ním? Co si o něm myslíte – že je sarkastický? To je tou spoustou léků – kombinací všech těch pilulek, který bere... Je fakt rychlejší, neuvěřitelně rychlejší. Já jsem hodně pomalá.

Ronnie Cutrone: Musíte chápat, že jsme byli na Methedrinu devět dní v týdnu. Ještě dnes nevím, jak to vlastně bylo, protože když si nic nešoupnete devět dní, může se stát cokoli. Paranoia je tak hustá, že se dá krájet. A všechny negativní věci přetrvávají měsíce, dokonce roky.

Nikdy nezapomenu na jednu noc, kdy jsme byli na hodně nekvalitním speedu, ale šli jsme na jeviště. Až dodatečně jsme zjistili, že každý z nás byl přesvědčenější, že ty ostatní po něm jdou. Při „Venuši v kožichu“ jsem jezdil koncem karabáče po zemi a Mary k němu přitancovávala. Tenkrát v noci na něj ale Mary stoupla a já ho nemohl vytrhnout. Gerard udělal to samý a všichni jsme měli stíhu, že ty ostatní po nás jdou.

To bylo typický. Všechny ty „Vím, jak mě ten a ten pomlouvá za zádama“ a „Zkouší na mě tohle“ nebo „Chtěla by se tam dostat“.

Všichni soupeřili o Andyho přízeň. Pořád tam panovala ta podvědomá, a někdy i nepodvědomá rivalita a hluboká, přehluboká paranoia. Představte si to – jste vzhůru už devátej den, okraje toho, co vidíte, jsou rozmlžené, všechno v místnosti je v pohybu a

nerozeznáte, co je co, takže každá nevinná poznámka nabírá hluboký, přehluboký smysl, jehož význam se dotýká vesmíru. Zkrátka – jste v prdeli.

Danny Fields: Pořád dokola jsem Louovi s Johnem říkal: „Heleďte, na tohle jste příliš dobrý. Proč to nezkusíte sami jako kapela?“ Ty vizuální efekty Exploding Plastic Inevitable mi přišly uhozený a stupidní a úplně stejně k ničemu mi přišly diapozitivový projekce Barbary Rubin. Exploding Plastic Inevitable byly jak mateřská škola, ani zdaleka se nepřibližovaly síle té hudby. Ta muzika byla opravdová. Možná ty světla byly stejně dobrý, jako hudba, ale zbytek – tanečky a filmečky na nic.

Myslel jsem si, že by Velvet Underground jako samostatný kapele bylo líp, ale oni se asi pod křídly Andy Warhola cítili dobře a byla to pro ně šance, kterou by jinak neměli. Takže když jsem Louovi a Johnovi říkal, že by byli bez Exploding Plastic Inevitable lepší, jejich odpověď zněla: „Ale Andy je na nás tak hodnej. Jak bysme ho mohli opustit?“

John Cale: Warhol byl výbornej katalyzátor. Ať dělal s kýmkoli, přijal ho a dal mu skvělej start. Horší už bylo, když ho celá tahle záležitost přestávala zajímat. Jezdili jsme po celejch Státech a Warhola to už nebavilo, takže v kapele kolem toho byla spousta řečí. Především – ježdění se sedmnácti lidma a světelnou show a vším ostatním je, když nemáte dost peněz, slušná megalománie. A prachy byly jedině když a protože s náma byl Andy.

Paul Morrissey: Lou z kapely víceméně vystoupil ještě dřív, než vyšlo album Velvet Underground a Nico. Prohlásil, že chce odstoupit od smlouvy. Chtěl pracovat s lepším manažerem. S lepším? Mohli se klidně vrátit do Queensu a zůstat neznámí, jako to bylo předtím, než jsem o ně zakopl.

Lou Reed: Warhol byl vzteky bez sebe. Nikdy jsem ho neviděl naštvanýho, ale ten den teda jo. Byl fakt mimo sebe. Byl úplně rudej a prohlásil o mně, že jsem krysa. To bylo to nejhorší, co znal. Bylo

to, jak kdybych opouštěl rodný hnízdo.

Paul Morrissey: Andy se cítil nesvůj v Louově společnosti. Cítil se nesvůj s každým – ale s Louem to bylo milionkrát horší. Přišel na to, že Lou je křivej, neupřímnej, chtivej týpek. Takže jakejkoli spor, kterej Lou prezentuje jako něco mezi ním a Andym, je pořádně přibarvenej.

Andy říkal: „Ach jo, támhle jde Lou, musíš se ho nějak zbavit. Řekni mu, že tu nejsem.“ Andy se prostě nechtěl stýkat s tímhle druhem lidí. A já se mu nedivím. Jednal jsem s Louem celou dobu v Andyho zastoupení a u Loua si člověk nikdy nemohl bejt ničím jistej.

John Cale: Lou se začal chovat dost směšně. Přivedl totálního podvratáka, Steva Sesnicka, že bude náš manažer, a začaly všechny ty intriky. Lou o nás začal mluvit jako o své kapele a Sesnick se ho snažil tlačit do sólový kariéry. Možná to bylo těma drogama, který do sebe Lou bez ustání cpal. Určitě tomu nijak neprospívaly.

Ronnie Cutrone: Pamatuju se, jak došlo k rozpadu Exploding Plastic Inevitable. Hráli jsme v The Scene. Tenkrát nikdo netancoval, takže když jsme tancovali na pódiu, lidi zírali a říkali: „Páni, to je skvělý!“ Ale asi tak po padesáti až sto představeních EPI se lidi chytli.

Pódium v The Scene bylo hodně nízko a tak jednou, ničeho nic, se pět až deset lidí vydrápalo na pódium a přidali se k nám. Koukali jsme s Mary na sebe: „Vypadá to, že tohle je konec, co?“

Vlastně se mi ulevilo. Měl jsem holku a už mě ten groupie životní styl lezl krkem. Nosíval jsem osm prstenů a bič omotaný kolem pasu. Šel jsem do zákulisí, sundal jsem prsteny a vyhodil je z okna. Pak jsem rozmotal bič a letěl za prstenama. Otočil jsem se na svou holku a povídám: „Miluju tě. Už tohle nebudu dělat.“ pravděpodobně si řekla: „Panebože, a teď ho mám jen pro sebe. Můžem jít domů a šlehnout si to o samotě.“

Ed Sanders: Je to docela problém, když se pohybujete ve stoce.

Stejně jako když koketujete se satanismem, experimentujete s různěma životníma stylama, nebo různěma drogama, který vám otevrou mysl – víte, já nejsem věřící člověk, ale když si zahráváte, můžete se chytit. Takže se hodí bejt opatrněj.

Potíž s hippies byla v tom, že vnesli dovnitř kontrakultury nesnášenlivost. Na jedny straně stáli ti, kdo vyznávali jakousi společnou víru, a na druhý ti s vlastním rozumem. Je pravda, že třeba černoši byli z hippies v Létě lásky 1967 docela otrávený, protože měli pocit, že tyhle děcka kreslej kašmírový vzory na svý tabulky od Sama Flaxe, pálej tyčinky a berou LSD, ale můžou z toho vypadnout, kdy se jim zlíbí.

Můžou prostě odejít domů. Můžou zavolat matce a říct: „Přijed’ si pro mě.“ Kdežto ten, kdo vyrůstal díky sociálnímu programu na Columbia Street a potloukal se parkem na Tompkins Square, se nemá kam vrátit. Nemají kam odejít. Nemůžou se vrátit do Rodinného sídla, nemůžou odjet do Connecticutu. Nemůžou se vrátit do internátu v Baltimoru. Jsou v pasti.

Tak vznikla odnož jakejchsi proletářskejch hipíků, který měli fakt podělaný dětství – rodiče je nenáviděli nebo se jich dokonce zbavili. Pocházeli třeba z nábožensky založenejch rodin, kde jim nadávali do kurev, nebo říkali: „Mělas potrat? Tak odsud vypadni.“, nebo „Našla jsem v tvý kabelce antikoncepci, vypadni, zmiz odsud.“ A z těchhle dětí se stal určitej druh drsnejch obyvatel ulice. Punkový týpky.

Lou Reed: Je spousta způsobů, jak nepřitahovat pozornost. Jinými slovy – Andy nemusel nosit černý brejle a kožený sako, dva znaky, který k němu přitahovaly pozornost. Každýmu je jasný, že když jdete z domu a máte na sobě tohle, přitahuje to určitej druh lidí, dobrejch i špatnejch.

Paul Morrissey: Andy Warhol přijal Valerii Solanis na roznášky, protože byl hodnej člověk. Později jí řekl: „Nechceš si vydělat víc peněz, Valerie? Mohla bys hrát ve filmu.“ Takže místo aby jí dal

pětadvacet dolarů – a zbavil se jí – pokusil se ji rehabilitovat, tak jak to dělal s každým. Pokoušel se udělat z nich užitečný bytosti. Říkal jí: „Řekni něco do kamery a my ti dáme dvacet pět dolarů a bude to vypadat, že sis je vydělala. Film Já, člověk byl natočený za noc. Celý to trvalo asi dvě nebo tři hodiny a Valerie se tam ukázala na pět, deset minut a bylo to.

Ultra Violet: Z Valerie Solanis šla trošku hrůza, ale já ji měla ráda. Přišla mi skvělá. Kdybyste četli její manifest SPPM (Společnost pro podřezávání mužů). Byl šílený, ale dokonalejší a vtipnější. Nenarodila jsem se jako feministka, ale když jsem to četla, přišlo mi, že je tam spousta dobřejších názorů – že chlapi kontrolují svět už od Adama a že by se tomu měl zatnout tipec.

Paul Morrissey: Zkoušel jsem Valerii Solanis vyhodit třikrát. A pak jednoho dne, když přišla s Andym a nikdo se nedíval, vytáhla pistoli a začala střílet. Kráva blbá. Chtěla ten den zastřelit někoho jiného, ale nebyl doma, a tak se rozhodla oddělat Andyho. Co s takovou osobou? Nejde to analyzovat. Nejsou tam žádné hlubší významy. Nemělo to nic společného s Andym.

Billy Name: Slyšel jsem výstřely v temný komoře. Zaslechl jsem nějaký zvuk, ale něco jsem dělal a věděl jsem, že tam jsou Fred Hughes a Paul, a tak jsem si říkal: ať to bylo cokoli, oni to zmáknou. Dodělal jsem to a šel jsem se podívat, jestli něco nespadlo.

Když jsem otevřel dveře a vešel jsem do přední části Factory, Andy ležel na podlaze v kaluži krve. Hned jsem u něj klečel a díval se, jak bych mohl pomoci. Podpíral jsem ho a brečel jsem. Bylo to zvláštní – Andy mi říkal: „Ne...ne... nenůť mě se smát. Strašně to bolí.“ V tu chvíli vešel řidič od sanitky a já se přestal starat o cokoli jiného...

Gerard Malanga: Bylo to zlé. Skoro umřel. Měl tak slabý puls, že ho prakticky prohlásili za mrtvého. Měl v sobě dvě, možná tři kulky. Přišel o slezinu, taky o kus plic nebo jater. Rok musel nosit korzet,

aby mu vnitřnosti držely uvnitř.

Lou Reed: Báł jsem se Warholovi zavolat, ale nakonec jsem to udělal a on se mě ptal: „Pročs tam nebyl?“

Ronnie Cutrone: Po tom, co ho postřelili, byl Andy příšerně paranoidní ohledně celého svého okolí. Myslím, že ho napadlo, že udělal pár věcí ve svém životě špatně, a že by se neměl obklopotvat lidma, který jsou takhle šílený. Tehdy začala ta nová Factory, s oblekama a šlajfkama.

Andy se potom, co ho postřelili, změnil. Jasně, pozdravil a popovídal si s váma, ale ve skutečnosti byl pořád vystrašenej. Děsilo ho, co sebou tenhle druh šílenství nese – šest kulek v jeho hrudníku.

A tak se Andy pokusil změnit svůj život, já se pokoušel změnit svůj, Lou zkoušel prorazit komerčně a Nico – ani nevím, co se s ní stalo. Zmizela. Možná si myslela, že se dostane zpátky k filmu... Fakt nevím, protože to nebyla doba, kdy by lidi dávali najevo své city...

Sterling Morrison: Lou pozval mě a Maureen Tuckerovou na schůzku do Riviera Café ve West Village, kde nám oznámil, že John už není v kapele.

Řekl jsem: „Myslíš dnes, nebo na tejden?“ A Lou povídá: „Ne, navždycky.“ Řekl jsem mu, že jsme kapela ve čtyřech a že to tak bude pořád. Nastala dlouhá a trpká hádka se spoustou bouchání do stolu a nakonec Lou povídá: „Takže neberete? Fajn, tak kapela se rozpouští.“

Mohl bych teď říct, že mi přišlo důležitější udržet kapelu pohromadě, než se starat o Johna Calea, ale to nebylo to hlavní, co rozhodlo. Chtěl jsem dál hrát. Takže jsem nakonec zvážil své osobní zájmy a zájmy Johna Calea a zaprodal jsem ho. Řekl jsem Louovi, že s tím nesouhlasím, ale spolknu to.

Musím říct, že Lou Johna vyhodil ze žárlivosti. Jeden náš kamarád říká, že Lou chtěl vždycky bejt sólová hvězda. Nikdy nám to nepřiznal, ale vždycky jsme s Johnem věděli, že touží po nějakým

uznání i mimo kapelu.

John Cale: Na začátku jsme s Louem cítili až jakýsi nábožný zanícení pro to, co jsme dělali – jako třeba přijít na to, jak zaintegrovat některý koncepty La Monte Younga a Andy Warhola do rokenrolu. Ale po první desce jsme ztratili trpělivost a vytrvalost. Ani jsme nebyli s to si vzpomenout, jak jsme to na začátku mysleli.

Lou Reed: rokenrol je tak skvělejší, že by lidi pro něj měli umírat. Nechápete to. Ta hudba vám vrací vaše sny, takže můžete snít. Celá generace skáče podle baskytary Fender...

Lidi by měli pro muziku umírat. Umíraj pro všechno možný, proč ne pro hudbu? Umřete pro ni. Není snad hezká? Neumřeli byste pro něco, co je hezký?

Možná byste měli. Koneckonců, všichni velký bluesoví zpěváci umřeli. Ale život se postupně zlepšuje.

Nechci umřít. Je to pravda?

CHCI BEJT TVŮJ PES 1967–1971

1. Poezie? Tomuhle říkáte poezie?

Danny Fields: Když jsem zrovna někde nepíchal, chodil jsem každé večer do Max's Kansas City. Byl to bar s restaurací dva bloky od místa, kde jsem bydlel, a mohli jste tam sedět celou noc a pít kafe. Bylo zadara. Platilo se podpisem na nekrytej šek a nikdy nikdo neviděl žádný prachy. Strašně jsem se styděl, protože jsem tam visel tak dva až tři tisíce dolarů. Řekl bych, že v šedesátech to byly slušný prachy. Některý kámoši podepisovali ty šeky „Kačer Donald“ nebo „Harold Lloyd“. Byly to nádherný časy a všechny ty číšnice byly tak krásný... a taky všichni kluci od nádobí...

Mohli jste píchat se všema sběračema nádobí. Nemyslím rovnou v sále, ale posléze. Kdokoli vešel do místnosti, byl potenciálním řezivem, protože všichni toužili skončit v tom pokoji vzadu. Říkali: „Když mně to uděláš, posadím tě k dobrému stolu.“

Takže všechno se dělo úplně otevřeně. Ale nebyl to, díky bohu, teplouškej bar. Ty jsme nenáviděli. Teplajzníckej bar? Páni, kdo by tam lezl? V zadním pokoji jste si to mohli rozdat s kýmkoli a to bylo prostě bezva.

Lee Childers: Danny byl podnikovým hipíkem u firmy Elektra Records. Měl za úkol udržovat ty pitomý úředníky v nějakým spojení s tím, co se děje mezi lidma. V té době to byl oficiální název pracovního zařazení: firemní „hipík“. Říkal jim, co je dobrý a co špatný, ale především co je opravdu v pohodě.

Nahrávací společnosti měly dost rozumu, aby poctivě uznaly, že pohodový nejsou. V šedesátých letech musely přiznat, že se

nechytají. A tak si najímaly lidi, který v pohodě byli. Báječnej nápad.

Danny Fields: Najali si někoho z ulice, kdo nosil zvonáče, čadil marjánu a cpal do sebe LSD v kanceláři – mě. A já to LSD fakt v kanclu bral. Jen tak jsem posedával a cpal to do sebe. Měl jsem úplně oranžový ruce.

Steve Harris: Dělal jsem pro Elektra Records a byli jsme s jejich prezidentem Jacem Holzmanem v Kalifornii. Byl na svém prvním koncertě Doors ve Whiskey. Přišel a povídá: „Viděl jsem opravdu zajímavou kapelu a rád bych jim nabídl kontrakt.“ A taky to udělal. Doors přijeli do New Yorku na koncert v Ondine’s, pod mostem na 58. ulici.

Danny Fields: Pamatuju si, jak Morrison tenkrát zpíval Light My Fire, protože to byla jejich jediná dobrá píseň.

Tom Baker: Seděli jsme s Andy Warholem a tou jeho partou u dlouhýho stolu nedaleko pódia. Jimova přítelkyně Pam Courson seděla vedle mě a dost to prožívala. Řekla mi: „Jim je dneska fakt nachystanej. Zapomeň na ten průšvih v Gazzari’s. Tohle bude skutečnej Jim Morrison.“

V klubu Gazzari’s na Sunset Strip byl Jim sjetej LSD a namol ožralej. Nedalo se to poslouchat vyjma jedinýho momentu – když se potácel písničkou hned ze začátku koncertu, najednou vyrazil hluboký, do morku kostí se zařezávající řev. Pam na něj byla pěkně naštvaná a pořád mi opakovala, že jsem ho neviděl v nejlepší formě. Řekl jsem jí, že je to prima chlápek, ale měl by se držet svýho civilního zaměstnání.

Na konci vystoupení v Ondine’s jsem ale seděl jako zařezanej. Podíval jsem na Pamelu. Naklonila se ke mně: „Říkala jsem ti to.“

O něco později začal v klubu mejdan na oslavu úspěchu Doors. Když bylo po všem, stáli jsme s Jimem u paty schodiště, co vede nahoru na 46. ulici. Bylo pozdě a okolo byla spousta policajtů a divnejch lidí. A Jim začal najednou házet prázdný sklenice nahoru

na schody.

Popadl jsem ho za ruku a ječel jsem: „Co blbneš, sakra?“

Ignoroval mě a hodil tím směrem další sklenici. Zároveň vydal jeden z těch svejch zběsilejch výkřiků. Očekával jsem, že se na nás vrhne malá armáda policajtů. Jim doházela, dořval, otočil se a zmizel. Byl jsem otrávenej, protože jsem mu chtěl říct, že jsem konečně potkal někoho s talentem.

Danny Fields: Další den jsem byl ve firmě. Říkal jsem jim o tý nový písni o ohni a že jestli chtěj vydat singl s Doors, ať vydaj tohle.

Říkali: „No, ehm, je to moc dlouhý.“

Pak to ale slyšeli i od dalších lidí. Napřed se bránili, ale když jim řekli i diskžokejové, že to je bez tý nesmyslný střední pasáže potenciální hit, začali to brát vážně. Ta písnička chytí každýho.

Takže poslali Paula Roache do studia a řekli mu: „Paule, vystřižni to.“ A taky že jo. Můžete ten stříh vprostředku slyšet. Ale fungovalo to. Byl to hit číslo jedna.

Steve Harris: Myslím, že Dannyho problémy s Jimem Morrisonem pramenily z Dannyho pocitu, že má Jima všude provázet. Chytli se, v Castlu v Kalifornii, kde Jim flirtoval s Nico. Potloukali se po Castlu a Jim byl pořádně ožralej i sjetej a Danny se bál, že by se zabil, kdyby v tomhle stavu sedl za volant. Sebral mu teda klíčky od auta. Jim se na Dannyho kvůli tomu děsně naštvál.

Danny Fields: Byl jsem v Castlu v L. A. s Edie Sedgwicková a Nico, která přijela do Hollywoodu z nějakýho důvodu, kterej si nevybavuju. Castle byl dvoupatrověj barák, kterej patřil nějakýmu vysloužilýmu hollywoodskýmu homosexuálovi. Pronajímal ho rockovej kapelám. Bydlel tam každej – Dylan, Jefferson Airplane, Velveti. Majitel to pronajímal rockerům, protože to byla taková ruina, že bylo úplně jedno, co se tam stane.

Než jsem odjel do L. A., tak jsem se byl v San Francisku podívat na Doors ve Winterlandu. Po koncertě jsem šel do zákulisí a Morrison tam byl v obležení dost jetejch a ošklivejch groupies.

Přišlo mi, že mu to děsně kazí image. A rozhodl jsem se, že ho dám dohromady s Nico. Vlastně šlo o shiddah, což znamená hebrejsky dohazování. Chtěl jsem, aby se setkal s Nico a zamiloval se do ní a chodil tak s holkou na úrovni. Byl jsem z toho pěkně nervózní. Vlastně se do těchle věcí nemám co míchat, ale...

Nikdy jsem neuznával Olivera Stonea. Třeba ta scéna setkání Morrisona s Nico ve filmu Doors – „Ahoj, já jsem Nico, nepůjdem do postele?“ – nic se nepodobalo skutečnosti míň.

Ve skutečnosti jsme se s Morrisonem potkali v kancelářích Elektry a on pak jel za mnou v pronajatém autě do Castlu. Morrison vešel do kuchyně, kde byla Nico. Chvíli kolem sebe kroužili.

Civěli oba na podlahu a nikdo neřekl ani slovo. Byli oba moc poetický na to, aby něco říkali. Probíhala mezi nima jakási nudná, poetická, tichá záležitost.

Okamžitě navázali jakési mystické pouto – myslím, že Morrison zatahal Nico za vlasy a pak se děsně opil a nacpal do sebe zbytek mejh drog, který Edie Sedgwicková nestačila ukrást.

Tenkrát jsem nikdy necestoval bez zásobičky všeho možného. Můj otec byl lékař, takže jsem měl pilulky červený, žlutý i černý, Tuinaly – cokoli vás napadne. Protože jsem ale v New Yorku žil s Edie Sedgwickovou, věděl jsem že je kleptomanka neuvěřitelných rozměrů. Zvlášť pokud jde o drogy. Edie měla čich jako loveckej pes, co se týče drog na předpis. Takže jakmile jsme dorazili do Castlu a Edie se otočila zády – líbala na příjezdový cestě Dino Valentiho na rozloučenou – proplížil jsem se nahoru a ukryl jsem své drogy tam, kde jsem si myslel, že budou fakt schovaný – pod dvojitou matrací v zadní ložnici.

Když jsem se k nim později dostal, byly samozřejmě v troskách. Edie je našla. Vzal jsem teda, co zbylo, nějaký LSD, a dal to Morrisonovi. Strašně se sjel a zároveň ožral. A chtěl jet pryč.

Takže jsem mu sebral klíčky od zapalování a schoval jsem je pod sedadlo v jeho autě. Báł jsem se, rozumíte, že bude řídit opilej a

spadne z útesu a zabije se nebo tak něco a mě vyhodí z Elektry. Byl jsem tam za jejich prachy a jistě by se jim nelíbilo, že přišli o zpěváka proto, že ho nějakej jejich zaměstnanec nacpal drogama. A tak jsem ho unesl.

V Castlu nebyl telefon. Nemohl se odtamtud dostat. Věděl, že mám ty klíčky, ale byl strašně sepranej... nakonec jsem šel spát.

Spal jsem, když do mýho pokoje vpadla Nico a začala ječet: „On mě zabije! Ach, on mě zabije!“

Řekl jsem jí: „Nico, dej mi pokoj! Zkouším usnout!“

Brečela: „Búúúú...“ Vrátila se ven a pak jsem ji slyšel křičet. Podíval jsem se z okna na dvorek, ale Morrison ji jen tahal za vlasy a tak jsem šel spát. Potom vběhnul do mýho pokoje David Newman, kterej v Castlu zrovna taky bydlel a povídá: „Měl bys tam radši jít.“

Tak jsem zase vstal. Nico byla na příjezdový silnici, pořád fňukala, a Morrison, nahej, šplhal v měsíčním světle na střechu baráku. Skákal od jedný věžičky k druhý a Nico kňourala.

Vrátil jsem se do postele. Tak to byla celá aféra – tahal ji za vlasy, producíroval se nahatej, ona ječela a já jsem mu na jeden dva dny schoval klíčky, než vystrízlivěl.

A on mě samozřejmě nenáviděl, protože jsem ho unesl.

Nico: Hádali jsme se s Jimem. Ptal se, jestli bych chodila po římse nad útesem. Chtěla jsem vědět proč. Neodpověděl.

Nebyla to ani pozitivní, ani negativní záležitost. Nic by to nezměnilo. Tak proč bych měla dělat tak zbytečnou věc? Abych byla jako on? Nebylo v tom nic spirituálního ani filozofickýho. Byl to ožrala, kterej se předváděl.

Ronnie Cutrone: Měl jsem Jima moc rád, ale nebyl to společník pro přímá zábavu. Byli jsme spolu každej večer skoro rok. Jim si prostě někam vyrazil, opřel se o bar, objednal si osm panáků, na pult položil šest Tuinalů, vypil dva tři panáky, spolkl dva prášky a pak musel na záchod. Nechtělo se mu ale od těch zbejvajících panáků a

tak vyndal péro a vymočil se a pak přišla nějaká holka a vykouřila mu ho. Jim dopil ty panáky, dojedl ty Tuinaly, pomočil se a pak jsme ho s Ericem Emersonem vzali domů.

Ray Manzarek: Jim byl šaman.

Danny Fields: Jim Morrison byl bezcitnej pitomec, násilnej, zlej člověk. Vzal jsem ho k Maxovi a choval se příšerně, jako hovado. A jeho poezie stála za prd. Ničil literární úroveň rokenrolu. Školometský nablblý kecy. Měl tam tak jeden dva dobrý básnický obrazy.

Patti Smithová byla básnířka. Myslím, že udělala z rokenrolu literaturu. Bob Dylan tu laťku taky zvedl. To, co psal Morrison, poezie nebyla. Byl to šunt nadbíhající týnejdžrům. Byl to bezva rokenrol pro třináctiletý. Možná pro jedenáctiletý.

Myslím, že Morrison byl magická a silná osobnost, daleko přesahující svý schopnosti básníka. Žil silnějc, než psal. Byl sexuálnější než jeho verše – jako zpěvák byl tajemnější, problematičtější, obtížnější, charismatičtější. Muselo na něm bejt něco, proč se ženský jako Nico nebo Gloria Stavers, vydavatelka časopisu 16 Magazine, do něj tak silně zamilovávaly. Byl svým založením pěkněj násilník.

Rozhodně ale takový nebyly jeho verše. Měl velký péro. Tím to nejspíš bylo.

Gerard Malanga: Šel jsem po Osmý ulici a slyšel jsem, jak se za mnou bavěj dvě holky. Prej: „Není to ten Jim Morrison?“ Chachacha. Málem jsem řekl: „Ale ne, mám hranatější čelisti.“ Trochu mě to rozhodilo, ale kašlu na to, fakt.

Danny Fields: Největší rockový hvězdy jsou jako děti. Jak by mohly odolat všemu tomu, co se na ně řítí. Většina z nich ve skutečnosti pozná jenom nepohodu, svinstvo, sexuální obtěžování, vykořisťování, zneužívání a zruinování.

A co pak, když ztloustnete, jako se to stalo Jimovi Morrisonovi? Už v těch šatech nevypadáte tak báječně.

Jim Morrison byl úžasnej na svým prvním výletu sem v zimě 1966. Ještě když mu pak vyšlo první album v roce 1967, vypadal skvěle. To byl ve svý životní formě. O rok později se stal idolem týnejdžrů a začal nabírat na váze. Měl nešťastnou genetickou tendenci hodně tloustnout v obličejí, takže jeho oči, který nikdy nebyly žádná sláva, se ztratily úplně.

Nechal si narůst plnovous, ztloustnul a stal se z něj ucouranej ožrala.

Takže jsem si začal v duchu říkat: dopřej mi někoho dalšího. Dones mi jeho hlavu na stříbrným podnose. Dopřej mi někoho novýho.

2. Světem zapomenutá parta

Ron Asheton: Můj mladší brácha Scotty a Dave Alexander ze sousedství byli klasický pankáči. Já jsem byl jen divnej. Ve škole jsem byl úplně mimo, chvíli mi to páliło, chvíli jsem ulítával. Říkávali mi „tlustej Beatle“, protože jsem ve sváteční dny chodil v takovým tom beatlovským oblečku.

Nikdo se mnou moc nekamarádil. Hodně jsem tenkrát jel v těch náckovskejch záležitostech. Chodil jsem na němčinu a učil se Hitlerovy projevy. Nosil jsem odznaky SS a učebnice jsem měl zmalovaný hákenkrajcama. Každý fotce jsem přimalovával hitlerovskej knírek a na ruku jsem si kreslil malý blesky SS. Takže jsem vůbec nebyl takovej ten klasicej punkovej chuligán jako třeba Scotty nebo Dave.

Nikam jsme se nehodili. Pamatuju si, jak jsme se jednou pokusili o prvním školním dnu vrátit na gympl. Vsadil jsem se se Scottym a Davem, jak dlouho tam vydržej. Řekl jsem: „Dave, u tebe to budou tak tři hodiny, a ty, Scotty, bys to mohl dokázat půl dne. Já tady vydržím tak den.“

Dave se ke mně otočil s půlitrovou plechovkou piva v ruce. Už

dvě vypil, bylo asi devět ráno a on povídá: „Prohráls. Jdu hned teď.“

Scotty se snažil, aby ho vyhodili. Vlezl za nějakým klukem do převlíkárny, držel ho zezadu a štípal ho kombinačkama. Mazánek utekl a za chvíli jsme slyšeli z ampliónu: „Scott Asheton do ředitelny!“ Šel tam a vyhodili ho.

Iggy Pop: Byli to ty nejlínější nařvaný čuňata pod sluncem. Dokonale zkažený a rozmazlený svejma matkama. Scotty Asheton byl mladistvej delikvent. Táta jim, jemu a Ronovi, umřel, takže doma nebyla žádná kázeň... Zkrátka – Dave Alexander a Ron Asheton nechali školu a jeli do Liverpoolu, aby byli co nejbliž Beatles a Stones.

Ron Asheton: Úplně jsme s Davem Alexandrem ulítli na muzice. Pořád jsme vysedávali a poslouchali desky a žvanili o Beatles a Stones.

Měli jsme dokonce kapelu, teda něco jako kapelu. Říkali jsme si Nechutný ostudy (Dirty Shames). Pouštěli jsme si desky a hráli jsme k tomu a říkali jsme si: „Jsme skvělí!“ Pak jsme zastavili gramofon a: „Cože? Hele, třeba to zas tak dobrý není.“

Díky tomu, že jsme nikdy nehráli, jsme začali mít pověst úžasný kapely. Jednou nás pozvali do Discount Records na schůzku s chlápem, kterej organizoval první show Rolling Stones v Olympia Theater v Detroitu. Chtěl, abysme dělali Stonům předkapelu. Napřed jsme byli bez sebe, ale pak jsme si uvědomili, že ani neumíme hrát! Tak jsem tomu chlápku řekl, že budeme mít svůj koncert v L. A.“

Nedlouho nato mi Dave povídá: „Hele, odjíždím do Anglie, chceš jet taky?“ Tak jsem prodal motorku. Byla to Honda 305, kterou jsem si pořídil místo auta, jakmile jsem měl řidičák. Prodali jsme ji a letěli jsme do Anglie.

Šli jsme se podívat na Who do Cavernu. Bylo tam totálně narváno. Procpali jsme se tak na tři metry od pódia a Townshend začal rozbíjet svého dvanáctistrunnýho Rickenbackera.

Bylo to poprvé, co jsem něco takového zažil. Lidi se o třísky z Townshedovy kytary rvali jako psi, jiný se škrábali na pódium, aby mohli skákat zpátky do obecenstva, a on se je snažil přetáhnout kytarou přes hlavu. Diváci nejásali, byly to spíš zvířecí zvuky, takový vytí. Celej ten prostor se proměnil na primitivní kolbiště – jako když necháte zvířata tejden hladovět a pak jim předhodíte kus masa. Měl jsem strach. Nebavil jsem se, byl jsem jak opařenej. Bylo to něco jako „letadlo padá, loď se potápí, vrhněme se jeden na druhýho“. Ještě nikdy jsem neviděl lidi takhle zbavený zábran – nevěděl jsem, že muzika může lidi dohnat do takhle nebezpečnejch extrémů. Tehdy mi to došlo. Tohle je to jediný, co chci v životě dělat.

Když jsme se s Davem vrátili, vyhodili nás ze školy, protože jsme měli superdlouhý vlasy. Nechal jsem si taky narůst obrovský licousy. Měl jsem beatlovský boty po kolena – takový kožený s velkejma kubánskejma podpatkama – koženou vestu a svetr s rolákem. Ředitel to nezvládl a řekl: „Tak tohle ne!“ Poslal jsem ho do prdele a začal jsem se poflakovat před Discount Records, kde pracoval Iggy.

V roce 1966 byl Iggy pořád ještě Jim Osterberg, slušnej kluk ze školy. Potloukal se s místníma oblíbencema, navlečenejma do bavlněnýho kepru, kašmírovejch svetrů a lacinejch polobotek. Iggy nekouřil, nepil, nefetoval. Po škole dělal v Discount Records a tehdy jsem ho poznal blíž.

Pořád se tam taky flákali můj brácha Scott a Dave Alexandre – plivali na auta před Discount Records.

Wayne Kramer: Jednu důležitou věc je třeba Scottymu Ashetonovi přiznat. Byl skvělej rváč. Zachránil mě a Freda Smitha před nakládačkou.

Šli jsme se jednou večer podívat do Ann Arbor, jak Iggy Pop hraje na bicí v Prime Movers. Byla to bluesová kapela, která obšlehla, na co přišla. Iggy byl v Ann Arbor každopádně nejlepší bubeník. Na toho, člověče, neměl nikdo.

V té době jsem si ještě česal vlasy dozadu, ty nové věci mě ještě nebraly. Fred si česal vlasy rovně dolů a měl skoro zakrytý uši, což na tu dobu bylo děsně dlouhý. Byli jsme v klidu, poslouchali jsme kapelu. Pak přišla partička nějakých výtržníků a začali se navážet do Freda, strkali do něj a ptali se: „Jseš kluk nebo holka?“

Byla jich horda. Říkal jsem si, páni, jsme tu jen dva, za pár minut je po nás. Tohle vypadá fakt blbě.

Napětí se zvyšovalo a v tom vešel Scotty Asheton. Popad toho kluka a vykopal ho přes celej parket na druhou stranu. Řekl mu, ať nás nechá bejt, že jsme jeho kámoši.

Udělal to na mě fakt dojem. V podstatě jsem ho neznal. Věděl jsem jen, že je brácha holky, se kterou Fred chodí.

Kathy Ashetonová: Poprvé jsem Iggyho kapelu, Prime Movers, viděla v Ann Arbor v klubu, kterej se jmenoval Mother's. Bylo mi čtrnáct, byla jsem nevinnost sama. Další večer tam hráli MC5. Byli z Detroitu a nikdo nevěděl, o koho jde.

MC5 byli detroitští povaleči. Motorkáři. Wayne Kramer byl normální ulízanec, ale Fred měl dlouhý vlasy, což bylo v té době výjimečný. Hned jsem se do něj zabouchla. Sešel ke mně z pódia dolů a zatímco zbytek kapely hrál dál, zeptal se mě, jestli si s ním zatancuju ploužák. Řekla jsem: „NE!“

Byl trochu zaraženej. Jakoby si myslel, že mu hned padnu do náruče. No, nakonec mě k tanci přemluvil – k tomu ploužáku.

Wayne Kramer: Před MC5 jsme existovali v několika jinejch podobách. Hráli jsme s Fredem Smithem v kapelách, který mezi sebou soupeřili v Lincoln Parku, předměstí Detroitu. Fredova kapela se jmenovala Vibratones a moje Bounty Hunters, po stejnojmenným autáku Conrada Collety.

Všichni jsme byli udělaný do těchhle rychlejš aut s upravenějma motorama. Dokonce jsem chodil prodávat zmrzlinu na závodní dráhu, jen abych tam mohl každej tejdenn bejt. Měl jsem ty auta v krvi. Byly přece hlasitý a rychlý, stejně jako muzika.

Tohle vzájemný ovlivňování závodění autama a rokenrolu bylo legrační – můj první zážitek s rokenrolem naživo byl na závodní dráze. Byl to Del Shannon, kterýho doprovázela instrumentální kapela zvaná Ramrods. Měli padnouce červený saka, všichni nový vybavení od Fendera a dělali na návratový dráze ty nacvičený pohyby. Byla to nejúžasnější věc, jakou jsem do té doby viděl.

Nakonec jsme s Fredem Smithem založili předměstskou superskupinu tak, že jsme zkombinovali nejlepší hráče z obou kapel. Později přišel Rob Tyner, takovej beatnickej typ, a chtěl, abysme se jmenovali MC5. Říkal, že to zní jako nějaký sériový číslo – to zapadalo do té atmosféry automobilovejch závodů.

Víte, byli jsme z Detroitu a MC5 zněli, jako když otevřete dveře od montážní linky. Vypadali jsme jak mladiství delikventi, s napomádovanejmá vlasama. Česali jsme si je dozadu a nosili jsme úzký kalhoty.

Kathy Ashetonová: Po koncertě MC5 v Mother's mě Fred Smith vezl domů. Byla s náma moje kamarádka, která u nás měla spát, a tak jsem jí řekla, ať jde napřed, protože jsem s Fredem chtěla bejt chvíli o samotě.

Řekla jsem: „Řekni, že jdu hned za tebou.“

Ukázalo se, že Fred skvěle líbá. Vlastně byl jeden z nejlepších vůbec.

Mý bráchové samozřejmě šileli z toho, že jsem před barákem s totálně cizím klukem. Máti to zjistila a byla pěkně naštvaná. Bylo mi čtrnáct. Když mě Fred vyprovázel ke dveřím, můj brácha Ronnie vykoukl ven. Měl v té době dlouhý vlasy a Fred taky, takže tam proběhlo takový to okamžitý porozumění.

Já byla bez sebe. Byla jsem do Freda blázen. Byla jsem jako stíhačka.

Ron Asheton: Když jsme se s Davem vrátili z Anglie, hrál jsem s kapelou Chosen Few, a když se rozpadli, hrál jsem s tou partičkou, ve který bubnoval Iggy Pop – s Prime Movers.

Vyhodili mě. Ale já se vrátil a dělal jsem jim bedňáka. Čas od času mě nechali si s nima zahrát pár písniček, ale pak Iggy odešel. Rozhodl se, že půjde do učení k slavnému černému bluesovému bubeníkovi Samu Leyovi, a odjel do Chicaga.

Iggy Pop: Jakmile jsem poprvé slyšel Paul Butterfield Blues Band, Johna Lee Hookera, Muddy Waterse a dokonce Chucka Berryho, jak hrajou vlastní písničky, už to nešlo zpátky. Poslouchat Britskou invazi a tak. Kapely jako třeba Kinks, rozumíte. Je mi to líto, Kinks jsou skvělí, ale když jste mladej kluk a snažíte se přijít na to, kde máte koule, řeknete jen: „Dyť zněj jako slečinky!“

Zkoušel jsem se dostat na vysokou, ale neměl jsem šanci. Potkal jsem Paula Bloomfielda, kytaristu Paula Butterfielda, a ten mi řekl: „Jestli se chceš opravdu naučit hrát, musíš do Chicaga.“ A tak jsem s devatenácti centy v kapse vyrazil do Chicaga.

Svezl jsem se z nějakajma holkama z Discount Records. Vyhodili mě u domu někoho, kdo se jmenoval Bob Kester. Bob byl běloch a měl obchod s jazzovejma deskama. Nakýblovat jsem se k němu a pak jsem mazal do míst, kde se pohyboval Sam. Byl jsem tam fakt jedinej bílej kluk. Bylo to strašidelný, ale zároveň dobrodružný – spousta malejch krámků s deskama, visely tam talismany mojo a lidi chodili v pestrobarevných ohozech. Šel jsem k Samovi domů a jeho žena byla fakt překvapená, že ho hledám. Říkala: „No, on tu není, ale nechceš kousek pečenýho kuřete?“

Tak jsem se seznámil se Samem Leyem. Hrál s Jimmy Cottonem a já se na ně chodil koukat a snažil se okouknout, co šlo. Velmi vzácně mě nechali hrát, levný kšefty za pět, deset dolarů. Jednou jsem hrál s Johnny Youngem – dostal kšeft od nějaký bělošský náboženský skupiny a já byl levnej, tak mě na to vzal.

Bylo to úžasný, rozumíte? Bejt takhle blízko některejm z těch chlapíků, šli do toho naplno, jak starý jazzmani. Všiml jsem si u těch černejších hochů jedný věci – hudba jim stékala z prstů jako med. Bylo v tom něco dětskýho a kouzelně jednoduchýho. Byl to

totálně přirozenej způsob vyjádření i styl života. Celou dobu byli pod parou a všude samej sex a teplajzníci. Zkrátka banda chlápků, co nechtěj pracovat a uměj zatraceně dobře hrát.

Pochopil jsem, že tohleto je nad mý síly. Že je nesmysl snažit se o co nejdokonalejší kopii toho, co pro ně je naprosto přirozený. A to přesně dělala většina bílejch bluesbandů.

Jednou v noci jsem kouřil jointa. Strašně jsem chtěl brát drogy, ale pořád jsem se k tomu nemohl dostat. Jediná droga, co jsem znal, byla marihuana, a já jsem byl fakt těžkej astmatik. Předtím mě drogy nezajímaly a ani jsem nepil. Chtěl jsem jenom hrát a trochu se bavit, to bylo všechno. Ovšem Vivienne, ta holka co mě vezla do Chicaga, mi nechala trochu trávy.

A tak jsem jednou v noci šel k čističce odpadních vod u Loop, do míst, kde je řeka totálně industrializovaná. U Marina Towers jsou jen břehy z betonu a odpadní roury. Zapálil jsem si tam jointa a pak mi to došlo.

Napadlo mě, že musím hrát svý vlastní jednoduchý blues. Že musím vyjadřovat svý pocity stejně, jako tihle hoši vyjadřujou ty jejich...

A taky jsem to udělal. Převzal jsem spoustu jejich vokálních technik a taky jejich frázování – odposlechnutý z bluesovejch skladeb. Dobře, špatně i úplně naruby. I Wanna Be Your Dog je velmi pravděpodobně špatně odposlouchaný Baby Please Don't Go.

Ron Asheton: Iggy mi volal z Chicaga a říkal: „Hele, co kdybyste s klukama přijeli a vyzvedli mě tady?“ Zároveň nahlas uvažoval: „A co kdybysme založili kapelu?“

Iggy Pop: První zkoušku jsme měli v zimě. Bydlel jsem tenkrát u rodičů, protože jsem neměl ani floka. Musel jsem se vždycky kilák brodit sněhem na autobus. Asi po čtyřiceti minutách jízdy jsem to měl dalších deset minut chůze do Ashetonovic domu.

Ron Asheton: Iggy žil v přívěsu na Carpenter Road, která vede předměstím Ann Arbor. Jezdával k nám domů autobusem.

Pamatuju si, jak ho jednou, aby dostal peníze na varhany, jeho matka přiměla nechat se úplně ostříhat. Řekla: „Když se ostříháš, dám ti peníze na varhany.“

Tak si nechal udělat účes, jako měl Raymond Burr. Viděli jste to, jak Raymond Burr hrál toho mentálně postiženého idiota s Natálií Woodovou? Měl takový ty kraťoučké vlásky, skoro na ježka.

Z nějakýho důvodu se Iggy nechal přesně takhle obrat a nosil takový plandavý kalhoty, něco jako montérky. Policajti ho na ulici zastavili, protože mysleli, že utekl z cvokárny.

Iggy Pop: Musel jsem vymýšlet, jak dostat Ronnieho nebo Scotta ke dveřím, protože vždycky vespávali až do oběda. Zvonil jsem na zvonek, zvonil a zvonil a oni někdy přišli a někdy ne. A tak jsem jim stříkal na okno vodu ze zahradní hadice, házel kamínky, hulákal různý věci, házel sněhový koule. Nakonec jsem se dostal dovnitř a pak jsem je musel ještě několikrát budit. Oni byli hodně náladoví – tak jsem jim hrál desky, abych je dostal do správného rozpoložení. Později ještě dorazil Dave Alexander, kterej bydlel nedaleko.

Ronnie, Scotty a Dave byli skvělí spáči, což je přesně to o čem náš drahý Středozápad je. Bohem zapomenutá země. Pete Townshend o tom kdysi řekl bezvadnou věc. Že to musí být fakt těžký pro talentovanýho člověka ze Středozápadu, když nemá Londýn nebo New York s tím přísunem čerstvejch novinek, kterej tě semele a zbaví tě veškerejch iluzí...

Ron Asheton: Iggy viděl Doors poprvé, když hráli v Yoest Field House pro závěrečnej ročník Michiganský university. Šli jsme tam všichni, ale jen Iggy se dostal dovnitř. Asi proto, že chodíval na Michiganskou universitu a měl schovanou starou legitku.

Potloukal jsem se venku, protože tam bylo slyšet muziku. Morrison byl jak dělo a diváci pořád vyžadovali Light My Fire.

Dělal si z nich legraci. Oslovoval je: „Mužové michiganští!“ a pak se snažil napodobit gorilu. Myslím, že po něm házeli plechovky od piva a hulákali: „Light My Fire!“ po celej koncert.

Iggy Pop: Nebyl jsem před koncertem žádný velkej fanda Doors, protože hráli úplně jinak, než to frčelo v Detroitu. A MC5 neměli Doors rádi. Fred Smith říkával: „Páni, já ty děvky nenávidím!“

Ale šel jsem se na ně podívat do té tělocvičny. Byl to večírek na rozloučenou pro všechny ty veliký, řeznický americký týpky a jejich holky. Přišli se podívat na kapelu, která hraje Light My Fire.

Napřed hrála kapela bez Morrisona a muzika stála za prd. Znělo to příšerně, hůř než z prdele – jako ze starý prdele, chachacha. Bylo to unavený, otravný a nevyvážený – hráli furt dokola riff k Soul Kitchen, dokud slavnostně nevstoupil zpěvák.

Konečně tam Morrison vplul. Vypadal neuvěřitelně. Vzpomínám si, že mi připomínal Hedy Lamarrovou ve filmu Samson a Dalila. Měl totiž pohollywoodsku nakadařený modročerný kučeravý vlasy, napomádovaný a lesklý. Fakt dobrý háro, to vám povídám.

Měl velký, téměř černý oči s totálně rozšířenejma zorničkama. Určitě v něčem svištěl, ale možná, že byl jen tak vyrajcovanej. Jo, jasně. A byl fakt skvěle ohozenej. Černý kožený sako a kalhoty, plstěný boty a košili s krajkama. A jen se tak nakláněl dopředu, jakoby naznačoval: „Budu zpívat, ale teď ještě ne...“

A ty echtovní americký hošani si říkali: „Teda co je tohle za děvku?“

A když Morrison otevřel pus, zpíval fakt jako děvka – falsetem. Pěl jako Betty Boop a odmítl zpívat normálním hlasem. Myslím, že píseň pomalu končila a kapela najednou přestala hrát. Morrison se rozhlídl, šel za kytaristou a řekl mu: „Hele, kámo, zahrajte tuhle...“

Myslím, že to asi byla „Love Me Two Times“ a najednou to začalo fungovat. Dokud Morrison nezačal zase zpívat jako Betty Boop.

V podstatě celej koncert vypadal takhle. Byl jsem vzrušenej. Ten protiklad mi přišel skvělejš. Bralo mě, jak je víc a víc štvál. Jo, jo, jo. Byli to všechno hoši z univerzitního bratrstva, fotbaloví zabijáci, budoucí vůdcové Ameriky – lidi, který dneska jsou v Americe

rockovejma hvězdama – a Morrison jim nejenom lezl na nervy, zároveň je hypnotizoval. Obíral jsem tu malou holčinu, co tam byla se mnou, a říkal jsem si: „To je ono!“

Koncert trval jen tak patnáct, dvacet minut. Museli Morrisona odvléct z pódia a rychle ho dostat pryč, protože by dostal řádnou nakládačku. Udělalo to na mě velikej dojem.

Tehdy mi došlo, proč se přesto, jak jsou nemožný, dostali se na špičku americký hitparády. Když to dokáže tenhle člověk, dokážu to taky. A jdu do toho hned. Žádný otálení.

Ron Asheton: První vystoupení jsme měli v Grande Ballroom. Řekl jsem klukům: „Hele, ať Dave Alexander hraje na basu, já vezmu kytaru a můj brácha bude hrát na jakýkoli bicí se nám podaří sehnat.“

Den před koncertem jsme pořád nevěděli, co bude Iggy mít na sobě. „Něco si vymyslím,“ uklidňoval nás.

Jeli jsme pro něj a on si navlíkl starou bílou noční košili z minulýho století, která mu sahala až ke kotníkům. Nalíčil se jako mim a udělal si afro ze zmuchlanýho alobalu.

Když jsme přijížděli k Olde Ballroom, čadili jsme jointy. Byla to naše první show a byli jsme lehce nervózní. Přijeli jsme tam a byli jsme s nervama na huntě. Když jsme vylejzali na parkovišti, černej hlídač v uniformě povídá: „Doprdele, to je Robot Emil, nebo co?“ Mohl prasknout smíchy.

Scott Asheton: Iggy si oholil obočí. Měl kámoše, co se jmenoval Jim Pop, a ten byl tak vystresovanej, že přišel o všechny vlasy i o obočí. Takže když si Iggy oholil obočí, začali jsme mu říkat Pop.

Tenkrát večer bylo v Ballroomu děsný vedro a jak se začal Iggy potit, došlo mu, k čemu je obočí dobrý. Ke konci vystoupení měl úplně opuchlý oči od vší tý mastnoty a líčidel.

John Sinclair: Bylo to tak zprdele opravdový, až to bylo k neuvěření. Iggy nepřipomínal nic, co jsem do té doby viděl. Neznělo to jako žádná jiná kapela, jako MC5, jako Jeff Beck, jako nic

jinýho. Nebyl to ani rokenrol.

Iggy stvořil tenhle psychedelickéj rachot jako pozadí pro svý hvězdný exhibice. Ostatní kluci byli doslova jako jeho poskoci. Jen vytvářeli ten neuvěřitelnej rachot. Nebyly to ani písničky, bylo to jak monotónní mumlání pomatenců – jako by byli v transu. Mělo to daleko blíž k severoafrický hudbě než k rocku.

A před nima Iggy, tančící jakoby Čekání na Godota byl balet. Nebyl vůbec jako Roger Daltrey, rozumíte?

Ron Asheton: Vynalezli jsme pár nástrojů, který jsme použili při první show. Měli jsme mixér s trochou vody, mikrofon jsme strčili skoro dovnitř a zapnuli jsme to. Nechali jsme to hrát čtvrt hodiny předtím, než jsme vylezli na pódium. Znělo to skvěle, zvlášť přes reproduktory, úplně ulítle. Měli jsme taky valchu s kontaktníma mikrofonama. Iggy si sundal tenisky, vlezl na valchu a jezdil sem a tam. Kontaktní mikrofony byly taky na dvěstělitrovejch sudech od nafty, na který hrál Scotty kladivama.

Vypůjčil jsem si dokonce matčin vysavač, protože zněl jako tryskáč. Vždycky jsem tryskový letadla miloval. VRRRRRRRRRR!

Scott Asheton: Lidi vůbec nevěděli, co si o tom myslet. John Sinclair, manažer MC5, tam stál s pusou dokořán. A o to šlo – zbourat zdi a vymlátit lidem duši z těla. Aby to prostě bylo úplně jiný.

Spoustě lidí se to nelíbilo a ti se začali objevovat na každým koncertu. Ječeli, aby něco vyprovokovali, a Iggy je posílal někam.

Iggy Pop: Na mý jednadvacátý narozeniny jsme dělali předkapelu Cream. Strávil jsem celej den tím, že jsem přepravoval osmisetlitrovej sud od nafty z Ann Arbor do Detroitu, abysme ho mohli ozvučit a Jimmy Silver na něj mohl hrát v jedný z našich nejlepších skladeb. Dorval jsem ho sám tři patra po schodech do Grande Ballroom a pak jsme zjistili, že nám nefunguje aparát. Když jsme vylezli na pódium, všichni řvali.“Chceme Cream! Chceme Cream! Cream! Vypadněte, chceme Cream!“

A já tam stál, v sobě dvě oranžový dávky LSD a řval na ně: „Běžte do prdele!“ Byl to jeden z našich nejhorších koncertů vůbec. Vrátil jsem se s Davem Alexanderem k nim domů. Byl jsem zoufalej. Říkal jsem si: „Panebože, tak tohle jsou jednadvacátiny. Takhle to vypadá. Nic se nedaří.“

Daveova máti mi dala cheeseburger, ve kterém hořela uprostřed svíčka. Šlo o to vydržet. Počkat až se to zlepší. Nevzdávat to.

3. Muzika, na kterou jsme všichni čekali

Steve Harris: Po úspěchu singlu Light My Fire od Doors začala Elektra bejt fakt soutěživá. Dostali jsme povolení nasmlouvat i další kapely. Už jsme zkrátka nebyli ta milá, malá folkařská firmička...

Danny Fields: Bob Rudnick a Dennis Farley uveřejnili v East Village Other článek nazvaný Kokainová karma a oba do mě neúnavně hustili informace o nějaký kapele z Detroitu, MC5, což znamenalo Motor City Five.

Rudnick a Farley pořád opakovali: „Musíš je vidět! Musíš to s nima podepsat! Jsou nejlepší! Jsou strašně populární! Vyprodali Grande Ballroom! Mají vyprodáno po celým Středozápadě. Není to jen kapela, je to způsob života!“

MC5 se stali legendou, protože byli jediná kapela, která hrála na bouřích při Chicagským národním sjezdu demokratů. Psal o nich i Norman Mailer.

Wayne Kramer: Byli jsme mladý rváči. Všem v MC5 bylo jasné, že se ta věc s hippies začíná pořádně rojíždět. To byla ohromná šance, protože ze všech předměstskéjch oblastí se o víkendu sjížděli do Detroitu mladý lidi, oblečený jako hipíci. Pochopili jsme, že jestli se máme hippies líbit, musíme se líbit jejich šéfovi. A to byl John Sinclair.

Sinclair kroutil šest měsíců za jointa marihuany v detroitským

nápravným ústavu a jeho mejdan na propuštěnou se stal kulturní událostí léta. Šli jsme tam a ukázalo se, že tam musíme trčet celý den – byli tam všichni ti básníci a tanečníci. Přišli jsme na řadu až ve čtyři ráno. Tak jsme se opřeli do našeho podělanýho stowattovýho aparátu a pustili jsme to do všech těch hippies a beatníků. Bylo jim jedno, co hrajeme. Hippies tančí na všechno. Uprostřed setu se chystáme věnovat tomuhle Johnovi Sinlairovi písničku – a jeho žena vypla elektriku.

Takže jsme s Johnem nezačali nejlíp. V místním undergroundovém plátku měl sloupek a o nás tam napsal: „O co jde těmhle ulítlej rockerům? Měli by vědět, jak vypadá pořádná hudba – Sun Ra nebo John Coltrane.“ To byla výzva. Zašel jsem za ním a povídám: „Hele, člověče, co to má bejt? Přece taky patříme do komunity, ne? Jasně, že známe Johna Coltrana. A nemáme kde zkoušet. Nemohli bychom používat Artist Workshop? Dali jsme si jointa a všechno bylo v pohodě.

Danny Fields: V osmašedesátým se nálada v zemi měnila. Prezident Lyndon Johnson prohlásil: „Nebudu bojovat, nebudu kandidovat.“ Nemohl jsem tomu uvěřit. Říkal jsem si: koho teď budeme nenávidět?

Jasně, pak přišel Chicagský národní sjezd demokratů...

John Sinclair: Rozhodli jsme se hrát na Festivalu života před Sjezdem demokratů v Chicagu v roce 1968. Byli jsme nadržená kapela z Detroitu. Prahli jsme, když to rozvedu, po úspěchu, po uznání, chtěli jsme získat nahrávací kontrakt.

A zároveň jsme chtěli být součástí celýho toho dění, protože to dokonale souznělo s našima názorama na věc. Takže jsme si vzhledem k týhle spoustě důvodů řekli: „Jdeme tam, budeme hrát na Festivalu života a zřejmě tam budou lidi od novin a tak.“ Chápete? „Třeba nás uvidí Norman Mailer!“

Wayne Kramer: Asi hodinu před vystoupením za náma zašlo pár lidí a nabídli nám nějaký hašíšový koláčky. Říkali: „Nejezte víc než

jeden, je to síla.“ Snědli jsme po jednom a pak jsme si samozřejmě rozdělili ještě čtyři nebo pět: „Jasně, ještě si kousni. Hele, ještě to nezabírá. Tobě to zabírá? Ne, člověče, musím si vzít ještě.“

Když jsme měli jít na pódium, tak se to ve mně rozjelo. Hodně zvostra. Myslím, že jsme hráli Starship, hodně vyspejslou věcičku, a mluvili jsme o válce a člověku jako sekačce na trávu a všech těchle věcech. V tom nad náma začaly drnčet helikoptéry chicagský policie.

Slítlí až těsně nad nás a zvuk vrtulníku perfektně sednul k tomu, co jsem hrál na kytaru – „Jóóó, skvělý, wááúúú!“

Obecenstvo bylo prošpikovaný policejníma provokatérama, který začali vyvolávat rvačky a konflikty. Chlapi ve vojenskejch montérkách, s ježkem na hlavě a brejlema proti slunci. Byly tam fakt hustý vibrace. Ale celá ta věc dávala naprosto jasnej smysl. Jak jsem byl sjetej, celý mi to přišlo jasný. Všechno na svém místě.

Dennis Thompson: Když jsem viděl všechny ty policajty, jediný, co mě napadlo, bylo: kristepane, jestli tohle je revoluce, tak jsme prohráli. Říkal jsem si: je konec, teď a tady. Kouknul jsem přes rameno, a nikdo jinej tam neměl dodávku.

„Hele, Sinclair, kde jsou ostatní?“

Bylo to jako Custer s Indiánama, rozumíte: „Kde je kavalérie? Nikde ani noha! Měly tam přece bejt všechny ostatní kapely! Kde je Janis Joplin? Měla by tu někde být, jenom šla pro pivo... Doprdele!“

V Lincolnově parku muselo sedět tak čtyři, pět tisíc lidí. Odehráli jsme pět nebo šest písniček a do parku nepochodovaly policejní jednotky s těma jejich metrovejma pendrekama.

Celej park byl poldama obklíčenej. Doslova – helikoptéry, živá síla, všechno možný.

John Sinclair: Abbie Hoffman vyšel na pódium, popadl mikrofon a začal vykřikovat něco o „prasatech“ a „obléhání Chicaga“.

Říkal jsem si: páni, tohle nevypadá dobře. A tak jsem mával na

kluky, že jako pěkně rychle vypadneme...

Lidi od techniky začali rychle balit, až na mikrofon, kterej třímal Abbie. Nakonec ale řekli: „Hele, Abbie, promiň, ale... musíme odsud vypadnout.“

Wayne Kramer: Jen jsme předjeli s dodávkou a ještě za pohybu jsme do ní naházeli naše věci. Byl jsem sjetej, ale věděl jsem, že v okamžiku, kdy přestaneme hrát, se strhne mela. Už jsme to viděli tolikrát. Jakmile se přestane hrát, dav se nemá na co soustředit a začne mela. A taky začala.

John Sinclair: Ohlídl jsem se a viděl jsem jak se policie ve vlnách vrhá na diváky. Jeli jsme s dodávkou přes pole, kašlali jsme na silnici, jen jsme se snažili dojet nejkratší cestou k východu. Tam jsme uviděli kapelu Up, jak jedou autem z Ann Arbor a povídáme jim: „Musíte se vrátit!“

Naštěstí se nám podařilo utéct, chachachá. Jeli jsme domů. Ale od té doby jsme „v tom“ už jaksi jeli taky, jasný?

Měl jsem fakt radost, že jsme náš aparát dostali z Chicaga bez poškození, protože šlo o další koncerty. Rozumíte, nešlo o to chytit další letadlo na další universitu a odkdákat přednášku za pět tisíc babek. Jeli jsme do Michiganu hrát v klubu pro mladý lidi za dvě stě dolarů.

Dennis Thompson: Chicago mělo být demonstrací solidarity, sakra. Alternativní kultura! K smíchu. Kde byly ostatní kapely?

Neukázal se tam nikdo kromě nás. To mě fakt dožralo. Bylo mi v tu chvíli jasný, že je po revoluci. Ohlídl jsem se a za mnou nikdo. Byli jsme jediný, koho tam šlo oběsit. Říkal jsem tehdy: „A máte to. Žádná revoluce. Nic takovýho neexistuje. Blbost. Hnutí je mrtvý.“

Danny Fields: Vyrazil jsem na MC5 první podzimní víkend roku 1968. Počkali na mě na letišti a vzali mě k sobě domů. Byl jsem z toho vedle. Nikdy jsem nic takovýho neviděl. John Sinclair, jejich manažer, překypoval energií, intelektem a kamarádstvím. Stačilo se na něj jen podívat – byl to jeden z nejúžasnějších chlápků, co jsem

kdy potkal – a ten barák!

Wayne Kramer: Před bouřemi v Chicagu jsme se stěhovali z Detroitu do Ann Arbor, kvůli nepokojům v Detroitu. Bylo to fakt děsivý. Měl jsem byt na rohu Druhý a Alexandrovy a prvních několik mrtvech bylo hned v sousedství. Všechno to byly policejní vraždy. Poldové prostě zcvokatěli a stříleli na ten barák asi týden – zabili skoro padesát lidí.

Situace pak začala bejt fakt napjatá. Několik našich kamarádek znásilnili a párkrát nám ukradli části vybavení. Prostě jsme přišli ke zkušebně a dveře byly vyvrácený a chyběly další tři kytary. A tak jsme se odstěhovali do dvou sousedících domů v Ann Arbor.

Danny Fields: Ve Fraternity Row to vypadalo trochu jako vikingská komuna. V každým domě bylo snad sto ložnic a každá z nich měla speciální výzdobu od svých obyvatel, tak trochu psychedelickou. Spousta lůžek na podlaze, ze stropu visely závěsy, typický šedesátý léta. Suterén byl plnej tiskařskejch lisů, návrhářskejch studií, dílen a tmavejch komor. Většina jejich propagandistickejch plakátů pocházela z tý dílny dole. A všude se válely Rudý knížky. Maovy Rudý knížky, kam se podíváte. Každěj ji musel mít. Byly ve všech formátech a našli jste je fakt všude.

Wayne Kramer: Pokrytectví tam kvetlo jako houby po dešti. Vlastně tam pořád někdo někomu říkal, co je „správný“. „To by nebylo dobrý, člověče... Ale tohle by bylo fakt spravedlivý, kámo...“

Bylo nám jasný, že svět stojí obecně vzato za hovno a nechtěli jsme se toho účastnit. Chtěli jsme dělat něco jinýho, něco, co neobsahuje vstávání brzo ráno a pravidelný zaměstnání.

Podle pravidla: „Tohle je na hovno, měšťácký bahno“ nebo „Není to nic zábavnýho“. Makat u Big Boye není zábavný, hrát v kapele je zábavný, chodit očumovat transvestity je zábavný, projíždět se autem a chlstat pivo je zábavný. Brali jsme to od podlahy. Taková byla naše politika – chtěli jsme žít odlišným způsobem.

Takže naším politickým programem byly drogy, rokenrol a píchání, kde se dalo. Takový byl náš originální tříbodový politický program, který se později rozšířil na desetibodový, když jsme si začali hrát na to, že to bereme vážně. Založili jsme stranu Bílý panter. Původně to byl fanklub MC5. Jmenovalo se to Společenský a atletický klub MC5. Pak jsme ale slyšeli o Černejch panterech a jak revoluce bublá před vzkypěním a řekli jsme si: Co kdybysme to změnili na Bílí panteri? Jó, budem Bílí panteri.

Danny Fields: Na jednom konci byla revoluční politika a rovnost a svoboda a na druhém konci tiché ženy v dlouhých šatech, schované v kuchyních, připravující báječná masová jídla pro muže – který je pojídali o samotě.

Muži a ženy nejedli společně. Muži jedli před nebo po koncertě. Vrátili se domů a tloukli do stolu jak jeskynní lovci. A ženy byly velmi tiché. Předpokládalo se, že o nich ani neuslyšíte. Že budou tiše sloužit každá svému muži.

Kathy Asheton: John Sinclair byl prase chlap. Zneužil MC5, protože do nich nahustil to svý politický svinstvo. Fakt se vžili do těch věcí typu „bratři a sestry“. Na koncertech to bylo v pohodě, ale jinak...

Nikdy jsem to nebrala vážně. Ani mí bratři nebo Iggy, takže začalo jakýsi oddalování mezi Stooges a MC5. MC5 byli furt skvělá kapela, ale už to nebyla taková zábava.

Byli to skutečný šovinisti. Vážně mě nebavila ta věc se ženuškou v domácnosti a oni k tomu všichni směřovali. Nekamarádila jsem s jedinou z holek v Trans-Love. Byly totálně submisivní, já měla ráda mejdany, celá nadržená prořádit noc, a ony se plazily po kolenou a drhly podlahu. Přišlo mi šílený, že se sebou nechají takhle zacházet.

Wayne Kramer: Byli jsme sexistický bastardi. Politicky totálně nezodpovědný. Mluvili jsme o revoluci a nových a odlišných věcech a přitom šlo o jediný – aby si kluci zapíchali a holky si nestěžovaly.

Pokud se to holkám nelíbilo, byly to buržoazní děvky,

kontrarevolucionářky. Byli jsme fakt hnusný. Volná láska se nevydařila a tak jsme se vrátili k tradičním postupům: „Ne, miláčku, fakt jsem na turné s nikým nepíchal. Jo, mimochodem, musím se stavět na kožním.“

Byl jsem druhéj nejčilejší v kapele, myslím, že jsem měl kapavku tak devětkrát. Ale Dennis mě trumfнул – chytil ji dvanáctkrát.

Danny Fields: Všechno to chlapský kamarádění mi přišlo sexy. Byl to pro mě neznámej svět. Existoval mýtus o Beatles, který ve filmu Help! žili v propojenejch místnostech. Každěj věděl, že to je jen mýtus, že kapely ve skutečnosti nežijou ve stejným domě s propojenejma pokojema. Ale tahle kapela tak žila!

Přišlo mi to hodně divoký. Připadali mi jako ta nejvzrušivější věc pod sluncem. Bylo to tak atraktivně prapodivný! Byl tam ministr obrany s kulovnicí! A měl takovou tu věc na náboje – nábojovej pás! Se skutečnejsma nábojema! Nikdy jsem neviděl chlapa s nábojovým pásem. A takový věci tam nosily i holky. A myslely to vážně!

Wayne Kramer: Jednou jsem se vracel domů a najednou PRÁSK! A potom jakot sirén, všechno jen o pár bloků dál. Chvíli na to se objevil kámoš Johna Sinclaira Pun. Přihasil si to na kole a revolucionářsky se objal se svou holku Genie.

Pun byl pěkně tvrdej hoch. Právě ho pustili z vězení, kde seděl za jointa, a byl pěkně naštvanej. Házel se do takový tý levičácký rétoriky a pseudopolitizování. Ve straně Bílejch panterů byl ministrem obrany.

Povídám mu: „Cos vyhodil do povětří?“

Zašeptal: „CIA.“

Já na to: „Správně! Dejte moc lidu!“

On vážně hodil bombu na náborový středisko CIA při Michiganský universitě. Nikoho to nezabilo. Jenom to udělalo díru do chodníku a všichni se k smrti vyděsili.

Iggy Pop: John Sinclair pořád opakoval: „Je třeba se sjednotit s

lidem!“

A já mu říkal: „Ááááúúúú! S lidem? Člověče, co tím myslíš? Dej mi pokoj! Lid ti na to sere.“

A on na to: „Je třeba zpolitizovat mládež!“ Ale všichni jen říkali: „COŽE? Nemáš nákou trávu?“ Bylo jim to fuk. Taková byla realita.

John Sinclair: Hippies z nižších vrstev. To byli naši lidi. To byli členové strany Bílejch panterů. Byli jsme hlas Bílejch panterů, stejně jako Černý panteři byli hlasem zbídačelýho proletariátu – to znamená pracující třídy bez zaměstnání.

To, co jsem psal v té době, bylo cíleně adresovaný těmhle lidem. Šlo to tak daleko, že moji práci napadali namyšlený pitomci z řad SDS. Jasně – mysleli si, že jde o vtip.

Iggy Pop: MC5 šli dál, než aby si jen dělali ze sebe legraci, byla to parodie. Chovali se jako černý hoši s kytarama. Největším snem každýho bílýho kluka v Detroitu bylo bejt černej chlápek s kytarou a umět na ni tak hrát.

Se Stooges to nebylo jiný – byli to pěkný prevíti, ale k sobě navzájem se chovali hezky. Nechci hodnotit, do jaký míry byli MC5 politická kapela. Já jsem to tam rozhodně necítil. Ale úplně na tý úplně základní rovině – rozdělili by se se mnou o koblihu?

Určitě.

Někdy jsem chodil až čtyři nebo pět kiláků do budovy Trans-Love

pro obloženej chleba. Neměl jsem prachy a oni nikdy neřekli: Hele, nejez ten chleba.“ A jejich holky mi vždycky zašily kalhoty.

Byla to parta decentáků – příma chlápků, co se motali kolem a vyhazovali do vzduchu místní úřadovny CIA.

Danny Fields: Nevím, co čekali nebo s kým se chystali bojovat, ale měli ministry na všechno. Ministry propagandy, ministry obrany. Samozřejmě se pojmenovali Bílí panteři, protože jejich hudební a politický vzory byli všechno černí radikální muzikanti a politici. Bobby Seale, Huey Newton a Eldrige Cleaver byli jejich politický

hrdinové. Albert Ayler, Sun Ra a Pharaoh Sanders patřili mezi ty hudební.

Byla to taková středozápadní verze anarchie. Strhněte zdi, vyžehňte vládu z našeho života, kuřte spoustu trávy, píchejte ostošest a dělejte hodně rámusu.

Wayne Kramer: Oficiální politickéj názor Černejch panterů z Oaklandu byl, že jsme „psychedelický klauni“. Říkali, že jsme idioti a drželi se od nás pěkně daleko. Ale my jsme se dali dohromady s odbočkou Černejch panterů z Ann Arbor. Bydleli všichni v sousedství a často zašli na návštěvu a tak časem došlo na střeleckou přípravu.

Měli jsme M-jedničky, pistole a upilovaný brokovnice, takže každej co chvíli mazal do lesa za barákem a střílel o všem, co se šustlo. Ratatatata, buch, buch, buch, buch, řach, řach, řach.

Pak jsme pili takovej lektvar, kterýmu černý panteri říkali „Hořkej zkurvysyn“. Půl láhve citronovýho džusu a půl láhve portskýho. Vysedávali jsme, čadili trávu, popíjeli tu věc a stříleli ze zbraní. Bylo to, jako bysme se jednoho dne měli dostat doprostřed přestřelky. Rozumíte, do pořádný mely s těma prasatama.

Jakobysme se měli jednoho dne octnout v obklíčení a ječet: „VEN NÁS NIKDY NEDOSTANETE, FÍZLOVÉ! JASNÝ? RATATATATA! TU MÁTE, PRASATA! BUCH, BUCH, BUCH! VŠECHNU MOC LIDU! KŘACH! KŘACH! TU MÁTE, FAŠISTI!

Danny Fields: Samozřejmě, že MC5 tu noc, co jsem na ně šel, Grande Ballroom vyprodali. Vyfikli se – všichni byli v saténu – a šli do toho fakt fest. Bylo to skvělý, ale hranice rokenrolu nerozšířili. To není kritika. Byl to bezva rokenrol s bluesovejma kořenama. Ta energie byla skvělá. Wayne Kramer, kterej byl hodně chytřej, musel něco postřehnout, protože den na to mi řekl: „Jestli jsme se ti líbili, určitě si zamiluješ našeho mladšího rokenrolovýho brášku, Iggyho a Stooges.“

Myslím, že intuitivně vycítil, jaká muzika se mi líbí. A tak jsem

se šel v neděli odpoledne podívat na Iggyho a Stooges. Hráli na srazu studentů v kampusu Michiganský university. Bylo 22. srpna 1968. Neumím popsat to, co jsem zažil. Nikdy jsem neviděl nikoho tancovat tak jako Iggyho. Nikdy jsem neviděl takovou nukleární energii vycházet z jediného člověka. Byl v zajetí hudby způsobem, jak to dokážou jen velcí tanečníci.

Tohle byla hudba, na kterou jsem čekal celý život.

Iggy Pop: Blížil se konec našeho vystoupení a tak jsem se jen tak potloukal po pódiu. Měl jsem na sobě ty mateřský šaty a nabílenej obličej a dělal jsem takový ty hnusárny – plival jsem na lidi a tak.

Danny Fields: Šel jsem za Iggyem, když slezl z pódia a povídám mu: Jsem od firmy Elektra Records.

Řekl jenom: „Jasně.“

Nevěřil mi. Myslel si, že jsem nákej náměsíčník nebo ulítlouš, protože Iggyemu ještě nikdo nikdy neřekl: „Jsem z nahrávací společnosti.“ Otočil se ke mně a povídá: „Jasně, běž za mým manažerem.“ Takhle jsme se seznámili.

Iggy Pop: A pak mi ten kluk, Danny Fields říká: „Jseš fakt hvězda!“ Úplně jako ve filmu. Povídá, že dělá pro Elektru a tak mi přišlo, že mu šplouchá na maják. Vůbec jsem tomu nevěřil, chtěl jsem, aby mi dal pokoj.

Danny Fields: Hned v pondělí ráno jsem volal do New Yorku z kuchyně v domě MC5. Se mnou tam byli John Sinclair a Jim Silver, manažer Stooges. Volal jsem Jaca Holzmana do N. Y. a povídám: „Byl jsem se v Ann Arbor podívat na ty MC5, jak jsem ti říkal. No, myslím, že budou fakt slavný. Vyprodali v sobotu večer čtyřtisícovej sál. Diváci šileli a venku na ulici byly davy. Je to taky ta nejprofesionálnější a nejpřipravenější kapela, co jsem kdy viděl.“

A dodal jsem: „A co víc, maj malýho brášku, kapelu Iggy a Stooges, což je ta nejprogresívnější muzika, kterou jsem kdy slyšel. A zpěvák je hvězda první velikosti – má v sobě něco fakt magickýho.“

A Jac Holzman na to: „Co navrhúješ?“

„Myslím, že bys měl vzít obě kapely,“ povídám mu.

Řekl: „Zkus nabídnout tý velký kapele dvacet litrů a a tý malý pět.“

Přikryl jsem mluvítka rukou a ptám se Johna Sinclaira: „Vzali byste dvacet litrů?“

Zblednul a málem omdlel.

Zeptal jsem se Jima Silvera: „Vzali byste pět?“

Oba potřebovali posadit a panáka, aby se vzpamatovali. Plácli jsme si. Podepsali to.

4. Tvá hezká tvářička půjde k čertu

Kathy Ashetonová: Asi měsíc potom, co to Stooges a MC5 podepsali Elektře, se Iggy oženil. Pamatuju si na den jeho svatby, protože tehdy začal náš romantickej vztah.

Víte, já nikdy nenosila sukně nebo šaty, štvalo mě to, ale rozhodla jsem se, že na tu svatbu si vezmu takový ty kratičkový šaty na zavázání za krkem. Bylo to poprvý, co někdo vůbec viděl mé nohy. A myslím, že Iggy si mě všímal daleko víc, než by měl o svém svatebním dnu. Nespustil ze mě oči, TV Eye...

„TV Eye“ jsem vymyslela já. Holčičí záležitost. Měli jsem s kamarádkama tajnou řeč. Dorozumívali jsme se tak, když jsme mysleli, že na nás nějaký kluk kouká. Znamenalo to „Twat Vibe Eye“ (Píchací oko), říkaly jsme: „Cíví na tebe tím TV Eye.“ A když se nám někdo líbil, říkaly jsme: „Valím na něj TV Eye.“

Iggy nás jednou zaslechl a přišlo mu to děsně srandovní. Tehdy napsal píseň „TV Eye“.

Scott Asheton: Byl jsem z toho úplně vedle, jak Iggy dokázal, aby se kolem něj pořád motaly holky. Seděly a koukaly se na něj, jak polyká nudli z nosu. Neříkám, že by jen posedával a cpal se soplama. Ale udělal to. Uměl i horší věci. Jednou jsem ho viděl, jak

zapadl se svejma nejfrekventovanějšíma pěti obdivovatelkama do domu, tiskly se na něj a vzdychaly: „Ach Iggy, Iggy...“

Přišel jsem tam o čtvrt hodiny později. Seděl na podlaze, poslouchal nějakou desku, holky seděly kolem něj v polokruhu a obdivně na něj zíraly. Zčistajasna se vysmrkal do ruky a pak si to nacpal do pusy.

Přísahám, že k němu dál vzhlížely, jakoby si ničeho ani nevšimly.

Ron Asheton: Říkali jsme Iggyho ženě „Bramborka“. Byla hezká, ale obličej měla jako maličkej brambůrek. Říkal jsem mu, aby si ji nebral, ale svatba byla skvělá sranda.

Měl jsem na sobě svůj bomber od Luftwaffe, bílou košili a nacistickéj Rytířskéj kříž s dubovejma ratolestma a mečema. Na bundě jsem měl Železnej kříž první třídy, se stužkama a ruskej Železnej kříž druhý třídy. K tomu jezdecký rajtky a holínky.

Byl jsem jednička. Náš manažer Jimmy Silver, Žid, prováděl obřad. Iggyho žena byla taky Židovka. Její otec vlastnil sít výprodejovejch obchodů, něco jako K-Mart, v Ohiu a Michiganu. Rodiče odmítli akceptovat její sňatek, takže se neukázal nikdo z její rodiny.

Byli tam jen MC5, náš manažer Jimmy Silver, John Sinclair, Danny Fields a všichni naši přátelé. Zrovna jsme jeli v makrobiotce, takže tam byl hrnec pohanky a MC5 otravovali: „Kde je nějaký jídlo? Kde jsou párky v rohlíku? Kde jsou hamburgery?“

Takže MC5 nic nejedli a byli pěkně napěněný. Srandy kopec. Přišli dokonce i policajti. Prej: „Hele, koukejte, máte na stožáru prapor Searse a Roebucka – to je nezákonný.“

Prej je proti zákonu vyvěšovat jakejkoli prapor kromě americký státní vlajky. Vyvěsil jsem teda švýcarskou vlajku. Řekli mi, že nejde ani to, a tak jsem opáčil: „Fajn, jestli mě chcete zavřít, bude pěkný tóčo.“ A vyvěsil jsem prapor s hákovým křížem.

Bill Cheatham: Šli jsme si s Davem Alexandem koupit na svatbu nový tenisky. Pamatuju jak jsme stáli ve frontě a Dave povídá:

„Vsadím se, že ty kecky vydržeš dýl, než Iggyho manželství.“

Iggy Pop: Kluci z kapely seděli na zápraží, pili pivo a házeli si mincema. Sázeli se, jak dlouho mi to vydrží. Úplně otevřeně: „Hele, vsázím pět ku čtyřem, že to budou dva měsíce.“

„Kdepak. Jeden jedinej den. Znáš Popa.“

Danny Fields povídá: „Iggy, co blbneš? Mysli na svou kariéru.“

A Jimmy Silver, můj makrobiotickéj zenovej manžel, na to: „Hele, realita, pravda – o to Iggymu jde.“

Danny Fields jen zvednul oči: „Ser na realitu! Kdo se zajímá o realitu?“

Ron Asheton: Bramborka se k nám nastěhovala a přivlekla s sebou do Iggyho pokoje takovej ten hezkej proutěnej nábytek. Měli tam svou vlastní malou ledničku zamčenou na zámek. Pokaždý, když vypadli, tak jsme se tam se Scottym a Davem vplížili, otevřeli si paklíčem a celý jim to vyjedli.

Iggyho manželka byla při penězích, takže pořád nakupovala takový ty báječný sejry a podobný věci. A my jsme měli jen fazole a rejži. Potom začal Iggy chtít bejt víc s náma než s ní a ona nás prostě nemohla vystát.

Iggy Pop: V noci ze všeho nejradši spala. Já usnul kdy a kde se mi chtělo. Rád jsem po nocích hrál na kytaru. Jednou mě napadla písnička – zčistajasna uprostřed noci – ovšem vedle na posteli spala ta ženská.

Najednou mi to celý došlo: Bylo to k ničemu. Musel jsem si vybrat: ona nebo kariéra.

Aby bylo jasno, měl jsem ji fakt rád. Vzešla z toho jedna z nejlepších písniček, co jsem kdy napsal: „Down On the Street“. Zavřel jsem se se zesilovačem na záchod a kytara zněla zastřeně a potichoučku – byl to fakt nátěr, taková domorodá záležitost. Pak jsem dostal další hudební nápad, ale říkal jsem si „Hele, musíš bejt potichu“.

Nakonec jsem si ale řekl: „Ne, člověče, nesmíš bejt potichu“!

A tak jsem vylezl ze záchodu a ta další pasáž byla pořádněj randál – takovej akord samý zkurvený hromy a blesky. Děsně to s ní zatřásló. Ale bylo to ono: píseň držela v kupě. Byl to takovej legrační moment: jakýsi znovuzrození! Ve finále jsem se rozhodl jí to říct.

Ron Asheton: Nakonec odešla asi po měsíci. Tipoval jsem měsíc a vydržela to měsíc! Vyhrál jsem.

Když přišly papíry o rozvodu, vyvěsili jsme je na zeď. Byla to děsná prča. Tlustej štos papíru o tom, že sňatek nebyl konzumovanej, protože Iggy je homosexuál. Viselo to tam celý věky, člověče.

Iggy se vrátil k normálu. Vodil si domů po koncertě holky, šli nahoru a po nějaký době se holky vracely s pláčem, protože je Iggy opíchal a pak jim řekl „Vypadněte“.

A tak zůstávaly u mně. S některejma jsem chodil dokonce dost dlouho. Holky z Ann Arbor – pokaždý chtěli pít víno Bali Hai, vožraly se do němoty a já je musel opatrovat. Blily jako zjednaný a já se staral.

Iggy taky holky zasvěcoval do braní LSD. Říkal jsem mu, ať jim to nedává.

Iggy se vždycky sjel a výborně se bavil a já trávil celej trip tím, že jsem se staral o holky, kterejm to neseslo. Jestli potřebujete psychedelickýho doktora, obraťte se na mě.

Patnáct hodin jsem vysedával na schodech s holkou, která prožívala šílený stavy a Iggy jen říkal „Hele, ser na ni“ a pak se sebral a šel ven, kde se bavil ještě líp.

Jedna z těch holek jednou úplně zmizela. Byla úplně v pohodě a ukázala se o měsíc později ve vypasovanejch semišovejch kalhotách a plavkách a měla u sebe asi tunu hašiše. Zle jsem se s ní zčadil a ona mi řekla: „Díky vám kluci za to, že jste mě zasvětili.“

Iggy Pop: Byl jsem zas volnej. Mohl jsem se zase potloukat po ulicích jako za starejch časů. Chodil jsem ke stánku s

hamburgerama, kde se scházeli studenti. Napsal jsem tam prakticky celou první desku Stooges. Jen jsem pozoroval jejich společenskou styk a zapisoval jsem to do písniček. Jednou jsem tam uviděl Betsy. Nikdy jsem neviděl nic tak krásného. Byla hrozně hezká. Přesněj opak mé manželky – blondýnka, bílá jako sníh. Bylo jí třináct a pronikavě si mě prohlížela. Takže asi tušíte, co následovalo.

Ron Asheton: Betsy bylo čtrnáct, takový hezounký děťátko to bylo. Iggy dál bokem píchal ty své holky, ale pořád se k Betsy vracel. Říkal jsem mu: „Sakra, Iggy, ty holce je čtrnáct a už je tu dva dny!“

A potom mě Iggy představil Danielle, Betsyině nejlepší kámošce. A já mu říkal: „Panebože, co to dělám? Šoustám se čtrnáctiletou holkou!“

Rozešel jsem se s ní, protože jsem se nechtěl dostat do potíží. I když Iggy se kvůli Betsy nikdy do potíží nedostal. Dokonce se sešel s jejíma rodičema. Řekl bych, že museli bejt hodně liberální.

John Cale: Jeli jsme s Dannym Fieldsem na koncert MC5 do Detroitu a jako předkapela hráli Stooges. Okamžitě jsem se do nich zamiloval.

Ron Asheton: Byl jsem s Iggym v New Yorku před tím, než jsme začali natáčet album, už několikrát. Poprvé to bylo ještě před tím, než jsme podepsali smlouvu s Elektrou. Iggy si tenkrát vzal poprvé andělskej prach. Neměl vůbec páru, že to je záležitost na tři dny. A hádejte, kdo ho hlídal? Já.

Uvázal jsem mu provaz kolem pasu a vodil jsem ho po městě. Iggy pořád hlásil: „Páni, člověče, vidím krz baráky.“

Iggy byl furt rozjetej a vůbec nespal a já už z toho byl dost vyřízenej. A tak když jsem se chtěl vyspat, přivázal jsem si ten provaz kolem zápěstí, takže pokaždý, když se pohnul, tak mě to probudilo.

Tak takhle vypadal náš první výlet do New Yorku. Když jsme přijeli na natáčení desky, Jac Holzman povídá: Heleďte, hoši, máte dost materiálu na celý album, že jo?“

A my řekli: „No jasně.“

Měli jsme jen tři písničky. Vrátil jsem se do hotelu a za hodinu jsem vymyslel riffy pro „Little Doll“, „Not Right“ a „Real Cool Time“.

Iggy Pop: Přestože jsem byl obrovskéj fanoušek Velvet Underground, nebyl jsem odvázaněj z toho, že nás má produkovat John Cale, protože mě nebavilo, že mě vůbec má někdo produkovat. Nechtěl jsem, aby na mou muziku šahal kdokoli, od koho bych si nenechal šahat i na jiný věci, chachacha.

Je to strašně osobní záležitost. Ale když jsem slyšel, že to bude John Cale, říkal jsem si, tak tohle by mohlo jít, tohle by mohlo bejt v pohodě. Samozřejmě, že John byl inteligentní, citlivej a pohodovej parťák. Někdo s kým se dalo mluvit – žádněj čurák. Vzrušovala mě představa, že by si s náma někdy zahrál.

Ron Asheton: Nikdy předtím jsme v nahrávacím studiu nebyli. Připojili jsme se k Marshallům a vyhulili to na plný koule. Začali jsme hrát a John povídá: „Ale ne, takhle ne...“

Říkali jsme mu: „Jinak to nejde. Jsme zvyklí hrát nahlas.“

Cale nám začal vykládat, jak to máme udělat, a protože jsme byli mladý pitomci, zahájili jsme stávkou vsedě. Složili jsme nástroje, sesedli se v jedný ze zvukovejch kukaní a začali kouřit hašiš.

Ale Cale do nás hučel jak do bolavý nohy. Zkoušel nám vysvětlit, v čem nahrávání spočívá. „S takhle vyhuleným aparátem tam ten zvuk nedostanete, prostě to tak nefunguje.“

Ale my nic jinýho neuměli. Uměli jsme hrát jenom na plný pecky. Nebyli jsme moc zručný muzikanti, jen jsme natvrdo drhli akordy. Dělalí jsme předkapelu Blue Cheer v Grande a ti měli Marshally nastavený ve třech řadách na sobě. Bylo to takovej rámus, až bolely uši, ale my byli štěstím bez sebe: „Páni, člověče, tři řady zesilovačů.“ Byl to jedinej způsob, jak jsme uměli hrát.

Přistoupili jsme na kompromis: „Fajn, tak to dáme na devítku. John nakonec řekl jen: „Seru na to.“ Smířil se s tím.

Iggy Pop: Když jsme začali nahrávat, Nico s Johnem Caleem sedávali v režii a vypadali jako postavy z Addamsovy rodinky – Cale měl na sobě drákulovskej plášť s ohromným límcem. Vypadal jako Z-Man z Valley of the Dolls a měl ten svůj směšnej účes. Nico pletla. Celou dobu, co jsme nahrávali naše album, něco pletla. Asi svetr.

Ron Asheton: Když album vyšlo, Danny nás vzal do Factory na setkání s Andym Warholem. Factory bylo celý potažený alobalem a vypadalo dost odpudivě. My jsme byli balíci ze Středozápadu a připadalo nám to celý jako totální úlet – všichni ti neworští naspeedovaný ujetáci a homosexuálové. Ani jsem s Warholem nemluvil. Byli jsme z toho se Scottym a Davem tak vyvedený z míry, že jsme tam jen tak posedávali na gauči. Nakonec jsme se rozhodli, že je to na nás moc a po půlhodině jsme vymazgli.

Myslím, že hned další večer jsme šli do klubu Scene, kterej patřil Stevu Paulovi, poslechnout si Terry Reeda. Objevil se tam Jimi Hendrix a zajamoval si s ním. Když dohráli, dali jsme si s Iggym a Hendrixem pivo. Iggy se tam procházel s Nico a já jen tak seděl a válel jsem se smíchy. Vodila ho kolem, jako by byl její dítě.

Danny Fields: Dalo se čekat, že Iggy je typ, do kterýho by se Nico mohla zamilovat. Měl všechno, co měla na klukách ráda: zranitelnej, výjimečnej, křehkej a zároveň jak z ocele, navíc chvílema jako dement.

Takže žádný překvápko. Nico se zamilovala do každýho, kdo byl výjimečnej, šilenej nebo feťák. Nechci bejt cynickej, ale kdybych věděl, co všechno se z toho vyvine, nosil bych s sebou magneták. Šlo to tenkrát od ucha k uchu: „Psssst, Nico se zamilovala do dalšího básníka.“

Iggy Pop: Hodně jsem se tenkrát s Nico miloval. Třeba od rána do večera. Nico byla něco fakt skvělýho. Byl jsem do ní fakt blázen. Nebylo pro mě zrovna lehký se zamilovat, ale tohle mě fakt bralo a byl jsem z ní celej pryč.

Byla starší a pocházela odněkud z ciziny. Moc se mi líbila – měla cizí přízvuk, bylo na ní cizokrajný úplně všechno.

Měla taky neuvěřitelnou sílu. Bylo to jako chodit s klukem, kterej má ženský tvary. To byl jedinej rozdíl. Jinak to byl takovej tvrdohlavej, egoistickej, teatrální kus chlapa.

Pořád měla nějaký připomínky k mý muzice, tohle a támhleto a ještě taky tohle – a pak najednou ta fasáda spadla a pod ní se objevila nečekaná zranitelnost. A tehdy jsem ji pochopil: byla někdo, komu je přes třicet, už dávno není modelka, už nemá žádnou využitelnou komerční hodnotu v tom velikánském kšeftu zvaným Amerika a co si s tím kurva teda počít?

V Nico bylo cítit takový hluboký vnitřní smutek. Měla sice všechny atributy pohodový mezinárodní krásky – správný boty, správněj beraní kožich, náležitej účes, znala ty správný důležitý lidi a přesto byla nespokojená – takový to vnitřní utrpení. Byla báječná, obrovská umělkyně. Být s ní bylo vážně úžasný.

Jsem naprosto přesvědčenej, že až jednoho dne lidi dokážou slyšet, jak zpívala, tak jako dokážou teď vidět van Goghovy obrazy, propuknou ve stejnej frenetickej jásot.

No a pak se mnou odjela do Ann Arbor a žila tam se mnou v baráku s celou kapelou.

Ron Asheton: Když nám Iggy řekl: „Jede sem Nico,“ odpověděl jsem: „Fajn, prima, nic se neděje.“ Když se Nico nastěhovala do Fun House, skoro jsme ji nezahlídlí, protože Iggy ji furt držel v podkroví. Viděli jsme ji jen jedinkrát, při zkoušce. A to nám zrovna dost vadilo, protože jsme měli železný pravidlo – na zkoušce nemá nikdo cizí co dělat, zvlášť ne ženská.

Pak ale začala dělat ty fantastický jídla na karí a prostě je nechávala na stole spolu s láhvema drahýho vína. Díky tomu jsme se všichni zase vrátili k chlastání – mohly za to ty drahý vína od Nico.

Iggy Pop: Stooges nechtěli v baráku žádnou ženskou, zvlášť když měla tak hlubokej hlas. Dělali si legraci z toho, jak mluví. Nico nám

zkoušela vařit, ale byl to vždycky jen hrnec hnědý rýže, do který obrátila půl lahvičky tabasca. Měla nějakou infekci v uchu a věřila, že jí to tabasco od toho pomůže.

A ráda chlastala. Naučila mě to taky a v době, kdy tam žila s náma, to začalo s mejma koncertama jít pořádně z kopce. Nico totiž byla d'áblovo sémě. Rozumíte, žádná buchta ze sousedství.

Ron Asheton: Nico přiměla nějakýho filmaře, aby přijel do Michiganu a natočil na šestnáctku film o Iggy. Odjeli jsme všichni na farmu na venkově. Nico přemluvila taky Johna Adamse, aby jel s náma. Vypadal jako sfinga: velkéj, dlouhej, dobře stavěnej, spoustu rezavejch kudrnatějch vlasů.

Bylo to uprostřed zimy. Koukali jsme z okna a váleli se smíchy, když tam John a Iggy do půl těla nahý trčeli uprostřed pole plnýho paží od aranžérskéjch figurín, jen tak, bez pohybu. Páni, to bylo umění za všechny prachy.

Iggy Pop: Běhali jsme sem a tam po bramborovým poli a šaškovali jsme s končetinama z umělý hmoty. Nikdy jsem nepochopil, jakěj to mělo smysl. Totální úlet. Jediný, co mě zajímalo, bylo, kdy bude večere. Mohl za to Francois de Menil, kterej měl v Texasu prachy a chtěl natočit film s Nico. Ta prohlásila: „Jestli chceš dělat film, musíš přijet do Michiganu a nechat tam hrát Jimmyho.“ A on řekl: „Fajn, tak jo.“

Danny Fields: Nico mi pořád volala z Ann Arbor a říkala: Ja névim, jestlí mě mílíuje, kášle ná mě, ááách, je ná mě tak zléej!“

Uklidňoval jsem ji: „Hele, sama sis vybrala takovýhohle tvrd'áka a začala sis s ním.“ Rozumíte, bylo mi jí líto, ale to je tak všechno.

Iggy Pop: Nico mi říkávala: „Žimmy, ach, Žimmy, músiš bejt plnej jedu, když děláš to, co děláš. Ne jen tak trochu otravenej, músiš bejt totalně otravenej.“

Přišlo jí, že jsem ještě furt moc lidskej. Lila do mě pořád červený víno francouzskéjch značek, který si nepamatuju. Tenkrát jsem si přičuch ke všem těm sračkám. Jak modulovat svůj hlas... nosit

světlemodrý obleky a konverzovat s šéfama nahrávacích společností. Taky jsem se tenkrát naučil lízat kundu.

Ron Asheton: Nico tam zůstala docela dlouho, asi tři měsíce. Iggy nikdy nepřiznal, jestli ji miluje nebo ne. Ale pamatuju se, že když odjela, Iggy přišel dolů a potřeboval se poradit. Přišel ke mně a říká: No, já, myslím, že se něco podělalo. Neuměl bys mi říct, o co jde?“ Vyndal ptáka, zmáčknul ho a vyteklo nějaký zelenkavý svinstvo. Řekl jsem mu: „Kámo, to je kapavka.“

Nico věnovala Iggyemu jeho první porci tohohle dárečku.

5. To, oč tu běží, je revoluce

Danny Fields: Koncert MC5 ve Fillmore East vstoupil do historie rokenrolu a alternativní kultury jako významnej přelom. Proběhl těsně po vydání alba Kick Out the Jams.

Začalo to tak, že radikální skupina z East Village jménem Motherfuckers požadovala po Billu Grahamovi, aby jim jednou týdně dával Fillmore East v plen, protože oni jsou „Komunita“. Vážně si neumím představit lepší slovo. Chtěli si tam vařit jídla a nechat děti, aby kadily na sedadla. Byla to vážně nechutná banda. Byli fousatý a tlustý a plný keců o Matičce Zemi a taky vztekli a agresivní a starý a hnusný a naprosto beznadějný. A bylo s nima těžký pořízení.

Takže Bill Graham a Fillmore byli pod tlakem od tohohle společenství a radikálních skupin z Lower East Side, aby se toho sálu vzdali v jejich prospěch. Mezitím vyšlo album MC5 a Jacka Holzmana napadlo, že by mohlo bejt skvělý představit kapelu ve Fillmore a rozdat všechny lístky zadarmo! „Lidová kapela!“ Tímhle způsobem získá Fillmore spoustu publicity, budeme moct propagovat koncert v rádiu a všichni budou šťastný!

Takže na to vyhradili čtvrteční večer a aby upokojili Komunitu, Motherfuckers dostali pět set lístků, aby je rozdali svejm tlustejm,

smradlavejm a ošklivejm členům. Až dodatečně jsme zjistili, že ty lístky zůstaly zamčený ve stole Kita Cohena. Ty lístky jeho stůl nikdy neopustily! Koncert se blížil a Komunita začínala bejt víc a víc našťvaná kvůli tomu, jak to dopadlo s jejich vstupem na show. A protože MC5 byli legendární kapelou Hnutí, jedinou kapelou, která hrála v Chicagu v roce 1968, mezi divákama se objevili vůdci protiválečného hnutí v Americe: Abbie Hoffman, Jerry Rubin, Hogs, Bobby Seale. Byla to záležitost undergroundový špičky.

A pak jsem udělal zřejmě nejpitomějši věc ve svém životě. Seděl jsem v kancelářích Elektry, pokuřoval cigaretky, cucal LSD, kouřil marjánku a říkal jsem si: Ach jo, jak já dostanu tu kapelu do města? Co budu dělat?

Zavolal jsem společnost ABC, která poskytovala limuzíny. Přijeli jsme na místo, přímo doprostřed davu Motherfuckers, který mlátili na dveře Fillmore, aby je pustili zadarmo dovnitř. A právě v tom okamžiku přijel ten největší symbol kapitalistickýho prasáctví, veliká a dlouhatánská limuzína a z ní začali vylízat MC5. Motherfuckers spustli jekot: „Zrádci! Podvodníci! Patříte k nim a ne k nám!“

MC5 se divili: „A co jsme provedli?“ Asi jsem je tam měl poslat džípem nebo psychedelickou dodávkou. Nenapadlo mě to. Nedošlo mi, co symbolika tý limuzíny udělá s těma odpudivějma týpkama. I když si asi umíte představit, jaká musí bejt parta lidí, která si začne říkat Motherfuckers.

Wayne Kramer: Rob Tyner měl nenapravitelnej talent šlápnout do hovna. Vždycky znervózněl, chytnul se nějakýho ujetýho názoru – a výsledkem bylo prohlášení, který bylo úplně špatně.

Tenkrát večer vylezl na pódium ve Fillmore a řekl divákům: „Nepřijeli jsme do New Yorku kvůli politice, přijeli jsme do New Yorku kvůli rokenrolu!“

A samozřejmě, že všichni ti Motherfuckers začali řvát: Grrrrr!

Spustila se všeobecná mela. Začali nám ničit aparaturu. Stál jsem

za oponou a viděl jsem nože, který se prořezávají do zákulisí.

Dennis Thompson: Varovali nás, že tam venku jsou opravdový revolucionáři – a taky že jo. Rozmlátili nám aparaturu, začali zapalovat sedadla, prošli oponou a šli po nás. Pochytali nás a odvedli nás všechny doprostřed divadla. Stáli jsme tam v obklíčení asi pěti sty Motherfuckery, chachacha. Načež se zpusťilo klasický revolucionářský dobírání si druhý strany. Nějakej chlápek se postavil a řekl: „Hele, vy chlapi tady kážete o revoluci, tak proč se do toho nepustíte anebo nedržíte hubu? Čas přece dozrál, nemyslíte si?“

A my jsme říkali: „No, hele, víš, my jsme nemysleli, že blablaba, ale chtěli jsme jen blablaba.“

Další vstal a pustil se do nás: „Nejste nic jinýho než parta podělanejch hajzlíků. Jste zkurvený píčusové. Nastal čas revoluce. Buď se teď s náma pustíte do něčeho pořádnýho a nebo vás tady odděláme.“

Bylo to čím dál hustější – už nám v podstatě ani nedávali možnost cokoli říct – a pak se objevil nůž a mířil přímo do zad Waynea Kramera.

Jesse Crawford chytil toho chlápka s nožem za ruku, vykroutil mu ho, kruh kolem nás se těsně uzavřel a začalo to bejt hodně divoký. Popadl jsem Waynea, proklestili jsme si cestu mezi těma lidma a já má řekl: „Utíkej!“

Wayne Kramer: Vyběhli jsme ven a tam stála ta limuzína, která čekala až skončíme. Byl tam taky dav Motherfuckerů a jejich manželek a všichni řvali a ječeli. Začali jsme jim rozdávat zadarmo výlisky naší nový desky a oni s nima mlátili do limuzíny a ječeli: „Zaprodali jste nás! Zaprodali jste nás!“

Dennis Thompson: Byli všude kolem auta. Skákali po něm, mlátili do něj, házeli po něm kameny a lahve. Bylo to jako někde v nějaký banánový republice, kde se ukáže politik a všichni zaútočej na jeho auto. Rozjeli jsme se a ty opice postupně odpadávaly.

Nakonec se nám přece jen podařilo ujet a všichni jsme si říkali: Teda páni! Co tady děláme? Ať jdou s těma revolučníma blbostma někam. Měli jsme radši zůstat v Detroitu.

Danny Fields: Lidi tam mávali řetězama. Bill Graham dostal řetězem do nosu a prohlásil, že to udělal Rob Tyner. Ovšem myšlenka, že by nebohej Robin Tyner někoho čímkoli praštil, byla prostě přemrštěná. Musel to bejt někdo jinej, kdo měl na hlavě taky velký afro.

Bill Graham jim to nikdy neodpustil. Vyhlásil na MC5 bojkot a to nebyla legrace, protože jeho vliv sahal do všech koutů země. Varoval všechny pořadatele po celý Americe: „Dejte si na tu kapelu pozor. Radím vám, nezačínajte si nic s nima, ani s nikým podobným.“

Dennis Thompson: Při našem prvním turné jsme unesli Janis Joplin. Hráli jsme s ní na koncertě v San Francisku, a pak jsme ji odtáhli k nám do našeho přívěsu. Měla sebou dvě krabice piva a Fred jí řekl: „Hele, děvko, ty pojedáš se mnou.“

Pro Janis to bylo něco neslýchanýho, protože to vždycky byla ona, kdo ovládala ostatní. Ale Fred chtěl to pivo. Jednu krabici dal nám a druhou vzal sebou, když s Janis někam zmizeli. Stala se z nich docela dobrá dvojka, což bylo prima, protože Fred a Janis se báječně doplňovali, rozumíte.

Byli něco jako splněnej sen starýho Jacka Daniela: Mohli do sebe lít jednoho panáka za druhým a Fred pořád mohl dál. Myslím, že Janis se takovej chlap musel líbit.

Steve Harris: Byl jsem jednou na obědě s Jacem Holzmanem, když zazvonil telefon a volal náš distributor z Detroitu. Oznamoval nám, že vyhodili všechny nahrávky Elektra Records a Nonesuch Records z obchodů. Prohlásil, že už nikdy nebudou distribuovat jakoukoli desku od Elektry.

Stalo se totiž, že Hudson's, síť obchodů v Detroitu, odmítla prodávat album MC5, protože v popisku na zadní straně alba měli

slovo motherfucker. MC5 na to zareagovali tak, že si zaplatili celostrannej inzerát v undergroundovejch novinách, kde stálo: Fuck Hudson's.

A do inzerátu dali logo Elektry. Takže v Hudson's se domnívali, že Elektra má s celou věcí něco společného a zamázli to. Bylo to, jako by vám oznámili Star Records, že nikdy nebudou prodávat vaše desky.

Danny Fields: Hodně jsme mluvili o verši ‚kick out the jams, motherfuckers‘ a kapela souhlasila s tím, že to změníme na ‚kick out the jams, brothers and sisters‘. Souhlasili s tím, že slovo motherfucker se v písničce zpívat nebude.

Kapela pochopila, že na rozhlasovejch vlnách by to byla sebevražda. Pořád by se jich ptali: „A vynecháte to slovo fuck na desce?“ Podívejte, psal se rok 1968. Kdyby svět byl dokonalej a mohli byste v rádiu říkat fuck od rána do večera, k čemu by potom byla revoluce? Vítězství by bylo dokonanej a nebylo by proč bojovat.

Nakonec nechali to slovo fuck v popisku na zadní straně alba a Hudson's odmítli album distribuovat. A tak MC5 uveřejnili ve svejch vlastních novinách celostránkovéj inzerát, kterej desku propagoval. Myslím, že to byl jenom obrázek Roba Tynera a jedinej nápis tam byl Fuck Hudson's. A ještě tam bylo logo Elektry, takový to E.

Hudson's to nepotěšilo a odmítli distribuovat a prodávat jakékoli produkt firmy Elektra včetně Judy Collinsové, Paul Butterfield Blues Bandu a Theodora Bikela, jak zpívá divadelní písničky v jidiš. To byl základní průšvih a v Electře byli pěkně našťvaní. Bylo třeba kapele vysvětlit, že můžete říct „Fuck Hudson's“ a podepsat to MC5. Ale nemůžete říct „Fuck Hudson's“ a podepsat pod toho někoho jinýho.

Steve Harris: Přišlo mi to jako ta nejzábavnější věc, kterou jsem kdy slyšel. Ale Jac to bral velmi vážně, protože to znamenalo značnou ztrátu. A nesouhlasili s tím taky některý naši další umělci.

Ptali se: „Hele, a proč kvůli tomu neprodávají nás? To není fér.“

Ten incident s firmou Hudson's byl začátek konce MC5. Mám pocit, že jsme ten problém nakonec vyřešili tím, že jsme hlavnímu nákupčímu nebo majiteli té obchodní sítě věnovali nějaký původní umělecký dílo od Nonesuch Records. Byl to blázen do klasiky a tenhle ten dárek ho pacifikoval.

S MC5 byl na druhý straně ovšem ten problém, že se vlastně nikdy doopravdy nerozpadli. Tisk o ně projevoval dostatek zájmu a všichni si o nich mysleli, že jsou skvělá kapela. Ale to ještě neznamená, že jejich desky šly na dračku.

Danny Fields: Album se dostalo někam asi na 30. místo v žebříčku Billboardu a to všechno zásluhou publicity. Kapela se dostala na obálku časopisu Rolling Stone, ale prodej desek tomu neodpovídal. V rádiu je nevysílali, a všichni kolem nich chodili jako kolem horký kaše. A tak se jich Elektra zbavila.

6. Opravdu pohodová doba

Steve Harris: Po tom incidentu, kterej MC5 měli s firmou Hudson's, jsem se šel podívat na Iggyho a Stooges do pavilonu na světovém výstavišti v Queensu. Byl to jejich první koncert v New Yorku. Iggy civěl do obecenstva a vrtal se v nose. Někdo po něm hodil plechovku od piva, Iggy ji hodil zpátky. Zazpíval pár veršů, potom někdo hodil láhev, ta se rozbila o pódium, Iggy se v tom vyválel a celej se pořezal.

Alan Vega: Ten kluk s bloňďatou ofinou – vypadal jako Brian Jones – vyšel na pódium a já si napřed myslel, že je to holka. Měl na sobě potrhaný montérky a jakýsi dost divný mokasíny. Vypadal hodně divoce – civěl do obecenstva a vykřikoval: Seru na vás! Seru na vás!

Potom Stooges začali hrát jednu ze svejch písní a další věc na pořadu byla, že Iggy skočil po hlavě dolu na beton a pořezal se do

krve rozbitou kytarou.

Nebylo to teatrální gesto, bylo to skutečné divadlo. Teatrální byl Alice Cooper se všema těma svejma rekvizitama. Ale Iggy, ten nic nehrál. Byla to skutečnost.

Iggyho vystoupení trvalo asi dvacet minut a potom měl někdo úplně debilní nápad pustit do reproduktorů Bachův Brandenburskej koncert. Obecenstvo Iggyho zasypalo lahvema a růžema. Přísahám, že to bylo naprosto nádherný.

Chápete, co vám tady vyprávím? Změnilo to naprosto můj život, protože jsem pochopil, že všechno, co jsem do té doby dělal, bylo k ničemu.

Steve Harris: Někdo v kanceláři četl nahlas recenzi koncertu, jak jsme tam tak všichni seděli a obědvali, a autor článku tu show popisoval velmi podobně jako já. Někdo u stolu prohlásil: „Kdo by se na tohle chtěl dívat?“ A všichni v kanceláři, kdo poslouchali tu recenzi, řekli: „Já.“

Tenkrát se o tom začalo hodně mluvit.

Danny Fields: Na tom koncertu v New York State pavilonu na světovém výstavišti hráli David Peel, Stooges a MC5. Byla to fantastická show. Howard Stein, pořadatel, prohlásil, že Stooges způsobili jeho ženě potrat. Volal všem ostatním pořadatelům a říkal: „Běžte se podívat na Stooges a potratíte!“

Alan Vega: Rok 1969 byl přelomovej úplně ve všem, co vás napadne. Do té doby to vypadalo, že 60. léta změní svět, že všechno bude vypadat právě takhle. Ale nakonec to všechno dopadlo jinak. MC5 byli moje nejoblíbenější kapela, ale po Stooges už všechno bylo vedlejší. MC5 to věděli taky. Dávali do svýho vystoupení všechno, co v nich bylo. Ale zlato, bylo jim jasný, že je Iggy převálcoval.

Steve Harris: Když v srpnu 1969 vyšlo na značce Elektra první album Stooges pojmenovaný The Stooges, seděl jsem u stolu s lidma od propagace. Byl tam kdekdo, o kom jsem si myslel, že v

tom oboru něco znamená – lidi z Denveru, Filadefie, z mnoha dalších míst. Poslechli si Iggyho a prohlásili: Hele, není to jako Doors, není to jako Love, není to Judy Collins , není to Tom Paxton, co to sakra je? Je to jen spousta rámusu!

A já řekl: Ale jde to nahoru a prodává se to. Vy tomu nerozumíte – to, co ten člověk dělá, je rokenrol!

Bylo velmi těžký snažit se Iggyho prodat. Lidi tomu, co dělal prostě nerozuměli. Zaměstnanci nahrávací firmy si o mě za mejma zádama říkali: To je Steve, líbí se mu Iggy, věřil bys tomu?

Pral jsem se u nahrávací společnosti za Iggyho ze všech nejvíc. Byl tam samozřejmě ještě Danny Fields, kterej mě podporoval, ale já Iggyho chválil kudy jsem chodil. Zkoušel jsem k tomu využít veškerej vliv, kterej jsem v tý době měl. A to něco znamenalo, protože jsem udělal Judy Collinsovou a Doors. Ale odpor vůči Iggymu byl neuvěřitelněj.

Scott Asheton: Iggy se začal docela dobře bavit na Cincinatti Pop Festivalu, odkud pochází ta slavná fotka, jak kráčí lidem po rukou. Přinesl si na pódium dvě sklenice burákového másla a asi kilo sekaný. Rozmazal tam to burákový máslo a začal se po něm klouzat. Pak vzal tu sekanou, skákal po ní a nakonec ji naházel do obecnstva.

Ron Asheton: Vyhodili jsme Davea Alexandra z kapely na Goose Lake Pop Festivalu, protože se stál tak, že byl nepoužitelněj. Byl strašně nervózní z toho, že má vystoupit před tolika lidma – vypil litr piva, vykouřil hromadu trávy a vzal si taky nějaký pilulky. Když přišel na pódium, nemohl si vzpomenout na jedinou píseň.

Zařídili jsme se podle toho a hráli jsme bez basy. Nakonec to dopadlo celkem dobře. Ale když jsme odešli z pódia, Iggy byl rozběšněj do běla. Jakmile Davea uviděl, řekl mu: „Máš padáka!“

Dave okamžitě odešel. Říkal jsem si: Tohle přeci nejde. Ale Iggy byl neústupnej.

Scott Asheton: Myslím, že se Dave chtěl odstěhovat zpátky do

domu svých rodičů – stejně tam trávil většinu svého času. Měl tam všechno co potřeboval k životu: svoje stereo, knížky a svou televizi. Dělal mu tam pomyšlení a myslím, že mu to tak vyhovovalo.

Iggy Pop: Když jsme přijeli do New Yorku a měli jsme hrát u Ungana, zašel jsem za Billem Harveyem, generálním ředitelem Elektry a řekl jsem mu: „Velmi pravděpodobně nedokážu absolvovat čtyři koncerty za sebou bez drog – tvrdých drog. Takže, bude to stát asi tolik a tolik a my vám potom ty prachy vrátíme...“

Byl to normální obchodní návrh, ne? A on na mě civěl, jako by si myslel: „Tomuhle nemůžu uvěřit!“

Ale podle mě to byla velmi oficiální a velmi logická záležitost. Chápete, co na tomhle bylo špatně?

Lee Childers: Koncert u Ungana byl jednou z nejúžasnějších rokenrolových show, který jsem kdy viděl. Byla to velká síla a bylo to hodně nebezpečný – chci tím říct, že do té doby Beatles a Dave Clark Five zpívali písničky o lásce, a najednou se objevil Iggy se psím obojkem a zpíval Chci bejt tvůj pes.

Neuvěřitelně nádhernej fotograf Dustin Pittman seděl na straně pódia a fotil Iggyho. A zatímco ho fotil, Iggy si na něj obkročmo sednul. Bylo to něco tak sexuálního, tak neuvěřitelného, něco tak nedovoleného! Podle mě to je to, o co v rokenrolu šlo vždycky nejvíc – o dělání zakázaných věcí.

Ron Asheton: Pokaždý, když jsme hráli v New Yorku, přišel na náš koncert jeden chlápek a dal Stooges malou lahvičku kokainu, čistě z vlastní dobrý vůle. Sedíme v zákulisí s Milesem Davisem a ten chlápek jen tak přijde a hodí nám ten starej známej poklad. Všichni už jsme měli připravený brčka. Představte si tu nádhernou scénu – hlava Milese Davise hned vedle hlav ostatních Stooges a všichni dělají frrrk!

Celý jsme to tenkrát do sebe nacpali na jedno posezení, člověče. O něco později Miles Davis prohlásil: „Stooges jsou originál – mají v sobě ducha“, nebo něco podobného. To bylo naprosto skvělý.

Moje hlava hned vedle Milese Davise.

Scott Kempner: Byl jsem docela vyděšeněj, když jsem viděl Stooges u Ungana. Šel jsem se tam podívat na skvělou kapelu a byl jsem připraveněj na všechno, ale dostal jsem tenkrát desetkrát víc, než na co jsem byl připraveněj.

Hele, byl jsem vyděšeněj, hodně nervózní, ale zároveň v povznesený náladě a strašně se mi líbil zvuk tý kapely a taky ten neuvěřitelnej chlápek Iggy – ta kostnatá malá osůbka – která dokázala způsobit daleko větší pohromu než všichni tvrdý hoši, který jsem znal u nás v sousedství.

Když tě někdo praští do obličeje, tak se to zahojí, ale Iggy mě zraňoval psychicky a navždy. Po dvaceti vteřinách toho koncertu jsem věděl, že už nikdy nebudu stejnej jako předtím – a taky jsem nebyl.

Další den jsme šli na koncert znova, písničky byly stejný, ale byla to totálně nová záležitost. V ničem se to nepodobalo předchozímu večeru. Nemělo to nic společnýho se sehraností, nemělo to nic společnýho se zvukovou zkouškou – byla to živá záležitost, rodilo se to a zmocňovalo se to všech vašich podělanejch dětí uprostřed noci přímo před vašima očima...

Pokaždý, když jsem viděl tuhle kapelu hrát, bylo to stejný – nebylo žádný včera, neexistovalo představení, který by odehráli podobně, neexistovalo představení, který by hodlali zahrát ještě jednou. Iggy investoval do každýho představení celej svůj život i svý zdraví. Při každičkým koncertu byl zbrocenej krví. Ani jediný vystoupení se neobešlo bez tý podělaný krve.

Od tý doby pro mě rokenrol už nikdy neznamenal nic jinýho. Cokoli jsem dělal – ať už jsem psal nebo hrál – šlo o tu krev na stránkách, o krev na strunách, protože cokoli míň by byl nesmysl. Jenom zkurvený plýtvání časem.

Alan Vega: Iggy vylezl na pódium a na sobě měl montérky s velkejma dírama, kterejma bylo vidět, že pod tím má červený